

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

انسان و پرستش دعا پرستی

دعا پرستی

پروفیسر
محمد رفیق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آثار و برکات دعا برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

نویسنده:

محمد تقی اصفهانی

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام
۷	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۱۴	مقدمه ناشر
۱۶	شرح حال مؤلف
۲۳	دیباجه
۲۷	مقدمه تعجیل پسندیده و عجله ناپسند
۲۹	برخی از علایم و نشانه های امام زمان علیه السلام
۳۲	مطلب اول ادای حق مؤمن
۳۹	مطلب دوم دعا
۴۱	مطلب سوم دعای امامان برای امام زمان علیه السلام
۴۸	مطلب چهارم سرّ اهتمام امامان علیهم السلام در دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام
۵۰	مطلب پنجم منافع دنیوی دعا برای امام زمان علیه السلام
۶۲	مطلب ششم منافع اخروی دعا برای امام زمان علیه السلام
۷۱	شرایط رسیدن به آثار و فواید دعا
۷۱	اشاره
۷۲	شرط اول: ایمان
۷۳	شرط دوم: تحصیل تقوای واقعی
۷۵	شرط سوم: لزوم تهذیب اخلاق
۸۰	مطلب هفتم زمان دعا
۸۶	مطلب هشتم برخی از دعاهاى مربوط به امام زمان علیه السلام
۸۶	برخی آداب دعا برای حضرت
۹۸	خاتمه زیارت آل یاسین

۹۸ کیفیت زیارت صاحب الزمان علیه السلام با زیارت آل یاسین

۱۰۰ دعای بعد از زیارت آل یاسین

۱۰۱ دعای دیگر برای امام

۱۰۴ درباره مرکز

آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه: اصفهانی ابوالحسن ۱۲۴۶ - ۱۳۲۵.

عنوان قراردادی: کنزالغنائیم فی فوایدالدعاء للقایم (علیه السلام)

عنوان و نام پدیدآور: آثار و برکات دعا برای امام زمان (علیه السلام) / مولف محمدتقی موسوی اصفهانی؛ تحقیق و تحریر احمد سعیدی.

مشخصات نشر: قم مسجد مقدس جمکران ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری: ۹۶ص.

شابک: ۸۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۲۳۷-۴

وضعیت فهرست نویسی: برونسپاری (فاپا)

یادداشت: کتاب حاضر با عنوان "راز نیایش منتظران" در سال ۱۳۸۰ توسط موسسه فرهنگی انتشاراتی مکیال بدر منتشر شده است.

یادداشت: کتاب حاضر باز نویسی کتاب "کنزالغنائیم فی فوایدالدعاء للقایم (علیه السلام)" است.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیر نویس.

عنوان دیگر: راز نیایش منتظران.

موضوع: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم ۲۵۵ق -

موضوع: دعای امام زمان (عج)

موضوع: مهدویت-- انتظار

شناسه افزوده: سعیدی، احمد، ۱۳۴۶ -

رده بندی کنگره: ۴/۲۲۴/BP/الف ۲۶ر ۱۳۸۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۸۴۹۷۷۲ ر

ص: ۱

اشاره

کتاب پیش روی شما، بازنویسی و تحقیق کتاب کنزالغنائم فی فوائد الدعا للقائم «عجل الله تعالی فرجه الشریف» تألیف مرحوم حضرت آیت الله محمد تقی اصفهانی می باشد که در مؤسسه علمی فرهنگی تعالی و توسط برادر محقق حاج احمد سعیدی بازنویسی و تحقیق و مصدربیابی شده است تا منتظران و مشتاقان ظهور حضرت مهدی علیه السلام هرچه بیشتر با وظیفه خود نسبت به آن امام همام آشنا شده، از این طریق بهره وافر داشته باشند.

امید است مورد رضایت مولایمان صاحب الزمان علیه السلام قرار گیرد.

از همه دست اندرکاران مؤسسه تعالی بویژه ریاست محترم آن حضرت حجّت الاسلام و المسلمین دکتر احمد عابدی «زید عزه» کمال تشکر را داریم.

مدیر مسؤول انتشارات

مسجد مقدّس جمکران

حسین احمدی

ص: ۷

بحث از وجود نازنین صاحب العصر و الزمان، قطب دایره کون و مکان، امام الانس و الجان، مهدی موعود، حجت بن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسن بن علی بن ابی طالب، صلوات الله عليهم اجمعين، موضوعی است که سال ها و قرن ها، عاشقان الهی و ارادتمندان خاندان رسالت و امامت را مجذوب خود نموده است.

امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری، جهان را به نور وجود خود روشن فرمود و با شهادت پدر بزرگوارش امام حسن عسکری علیه السلام در سال ۲۶۰ هجری و در سن پنج سالگی به اذن خدای متعال، امامت و رهبری امت اسلامی را به عهده گرفت؛ لکن به جهت عدم آمادگی مردم، و ستم طاغوت زمان و مصالح و حکمت هایی که خداوند متعال بهتر از آن آگاه است، آن حضرت از دیده ها پنهان شد و از پس پرده غیبت، پیروان خود و همه مستضعفان و دادخواهان را هدایت و دست گیری می فرماید.

از آن زمان تا کنون، شیفتگان و عاشقان آن امام غایب از نظر، در فراق

و عشق مولای خود سرگردان و به امید ظهور و دیدارش، روز و شب می گذرانند و مردم را به وجود مبارک آن حضرت آشنا می سازند.

یکی از علمایی که در این زمینه سعی وافر و تلاش زیادی داشته، حضرت آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی «رحمه الله علیه» صاحب کتاب پیش روی شما می باشد که هم با بیان شیوا و خطابه خود و هم با نوشتن کتاب های مختلف، به معرفی امام عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و آشنا ساختن شیعیان به وظایف خویش در قبال آن حضرت کوشیده است.

مؤلف کتاب حاضر مرحوم حاج میرزا محمد تقی موسوی، مشهور به احمدآبادی که رضوان خدا بر او باد، فرزند سید میرزا عبد الرزاق به سال ۱۳۰۱ هجری قمری در شهر مذهبی اصفهان به دنیا آمد.

وی مراحل تحصیل علوم و معارف اسلامی، و مراتب کسب زهد و تقوا را تحت نظر اساتید بزرگوار خود؛ از جمله والد مکرمش طی نمود تا جایی که خود یکی از فضلا و علمای مشهور گردید.

مرحوم مؤلف علیرغم عمر نسبتاً کوتاهی که داشت، به سبب پاکی و خلوص نیت، تلاش و مجاهدت در کسب معارف الهی و زندگی ساده و بی آرایش، به مقامات ارجمندی رسیده بود؛ به طوری که مردم مسلمان آن خطه، او را به عنوان ملجأ و مرجع خود پذیرفته بودند.

برخی از ویژگی ها و اوصاف اخلاقی و ارزنده ای که ایشان

مزین به آن بودند را چنین می توان برشمرد:

۱ - دارای نسب پاک در اجداد که همگی متصف به تقوی و مشهور به علم و عمل بوده اند.

۲ - روحیه توحید مداری در اعتقاد و عمل.

۳ - شکیبایی و صبر در مشکلات و فراز و نشیب های پیش آمده در طول مدت عمر، و بهره جویی از آن ها در جهت ارتقای ایمان و تقوا و پاکی بیشتر.

۴ - دارای دقت علمی و ژرفنگری در آثار.

۵ - کسب فیض از محضر اساتید بزرگواری همچون آخوند کاشی و سید ابوالقاسم دهکردی و شیخ عبد الکریم جزّی که موفق به دریافت اجازه اجتهاد و روایت از ایشان شده است.

۶ - مجذوب و ذوب شدن در محبت به ولایت امامان معصوم علیهم السلام؛ بویژه مولایمان امام زمان علیه السلام که از لا به لای اشعار وی که فراوان نیز هست، خود نمایی می کند؛ از جمله به این دو بیت توجه نمایید:

ای وصل تو غایه المراد دل ما

وی ذکر تو زیب و زیور دفتر ما

اندر دل ما لشکر غم منزل کرد

ز آن روز که دور گشتی از منزل ما

مرحوم آیت الله محمّد تقی اصفهانی کتاب های متعددی را در تفسیر، فقه، ادعیه، زیارات و غیر آن ها، استنساخ و تألیف نموده است که آنچه پیرامون امام زمان علیه السلام می باشد، و بیش از همه جلب

نظر می کند چنین است:

۱ - «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» که تقریباً معروف ترین کتاب وی می باشد؛ به گونه ای که آن مرحوم به «صاحب مکیال المکارم» مشهور گشته است. این کتاب در دو جلد و به زبان عربی تألیف شده و موضوع آن دعا برای امام زمان علیه السلام است که در ضمن آن بسیاری از مطالب پیرامون عقیده مهدویت و وظایف منتظران نیز بررسی شده و مورد توجه و استقبال علما و فضلا و ارادتمندان صاحب الزمان علیه السلام قرار گرفته است. (۱)

حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی «مدّ ظله» در توصیف آن در کتاب خود «منتخب الاثر» می فرماید:

کتاب بزرگ و مفیدی است، کتابی همانند آن در این موضوع ندیدم که پیرامون فواید دعا برای امام زمان علیه السلام تألیف شده باشد. مصنف دعاهاى فراوانی برای آن حضرت جمع آوری نموده؛ آداب و فواید دعا، سبب و آثار دعا نمودن برای ایشان، و زمان و مکان و حالاتی که باید دعا نمود را بیان کرده است. (۲)

کتاب مذکور را حضرت حجّت الاسلام و المسلمین سید مهدی

ص: ۱۲

۱- ۱. مرحوم آقا بزرگ تهرانی در توصیف این کتاب و مؤلف آن می نویسد: این کتاب از سید معاصر حاج میرزا محمد تقی بن عبدالرزاق الموسوی الأحمّد آبادی الإصفهانی است، دارای هشت باب و خیلی مبسوط است که هنوز تمام نشده است. «الذریعه الی تصانیف الشیعه»، ج ۲۲، ص ۱۸۲.

۲- ۲. منتخب الاثر» لطف الله صافی، فصل ۱۲، باب ۳.

حائری قزوینی به فارسی ترجمه نموده و توسط چند ناشر؛ از جمله انتشارات مسجد مقدّس جمکران بارها چاپ و منتشر گردیده است.

۲- «نور الابصار فی فضیله الانتظار».

۳- «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام».

۴- «وظیفه الانام فی زمن غیبه الامام علیه السلام».

این هر سه کتاب بر خلاف نام آن ها که عربی می باشد، به زبان فارسی نگاشته شده است. کتاب نور الابصار را «مؤسسه علمی فرهنگی تعالی (۱) تحقیق و بازنویسی کرده و انتشارات مسجد مقدّس جمکران به نام «چشم روشنی منتظران» چاپ و منتشر نموده است.

کتاب کنز الغنائم نیز همین کتاب است که اینک در دست شما می باشد. موضوع این کتاب، همان مکیال المکارم است که مرحوم مؤلف آن را به فارسی نوشته است؛ (۲) لکن چون از زمان تألیف آن سال ها می گذرد، به سفارش انتشارات مسجد مقدّس جمکران و توسط «مؤسسه علمی فرهنگی تعالی به زبان متداول روز، بازنویسی و نیز

ص: ۱۳

۱- ۳. مؤسسه علمی فرهنگی تعالی توسط جمعی از طلاب شاهد و ایثارگر حوزه علمیه قم و به مدیریت و ریاست دانشمند فرزانه حضرت حجّت الاسلام و المسلمین دکتر احمد عابدی در سال ۱۳۸۷ هجری شمسی تأسیس شده و در زمینه های مختلف؛ از جمله احیای نسخ خطی و دعایی فعالیت می کند.

۲- ۴. مرحوم آقا بزرگ تهرانی نیز در کتاب خود به آن اشاره نموده است؛ «الذریعه إلی تصانیف الشیعه»، ج ۲۲، ص ۱۸۲.

تحقیق شده که اینک به نام «آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام» منتشر شده است. (۱)

ان شاء الله که شما خواننده گرامی، مرحوم مؤلف و سایر عزیزانی که زمینه چاپ و نشر این کتاب را فراهم نموده اند را از دعای خیر خود فراموش نخواهید کرد.

سایر آثار مؤلف از این قرار است: (۲)

۵ - تفسیر قرآن کریم (عربی)

۶ - تذکره الطالبین فی ترجمه آداب المتعلمین (شعر)

۷ - ابواب الجنّات فی آداب الجمعات (فارسی)

۸ - بساتین الجنان فی المعانی و البیان (شرح عربی)

۹ - آداب صلاه اللیل (عربی)

۱۰ - سراج القبور (آداب نماز شب)

۱۱ - توضیح الشّواهد (توضیح شواهد کتاب «جامع الشّواهد»)

۱۲ - ترغیب الطّلاب (ادبیات عرب)

ص: ۱۴

۱-۵. قابل توجه این که منبع ما در بازنویسی این کتاب، نسخه ای بود که به خط زیبای مؤلف و در کتابخانه مسجد اعظم قم موجود است {البته این کتابخانه اکنون - سال ۱۳۸۸ هجری شمسی - در مدرسه مبارکه فیضیه مستقر می باشد}. بنابر این در همین جا از مسؤولان محترم آن کتابخانه به جهت همکاری در این زمینه، تقدیر و تشکر می شود.

۲-۶. برگرفته از مقدمه و شرح حال مؤلف در کتاب مکیال المکارم چاپ انتشارات مسجد مقدّس جمکران.

۱۳ - أنیس المتأدیین (شرح هدایه الطالبین)

۱۴ - کتاب المنابر (موعظه)

۱۵ - محاسن الادیب فی دقائق الاعاریب

۱۶ - دیوان شعر

مرحوم مؤلف پس از عمر کوتاه اما پر برکت خود؛ یعنی در سن ۴۷ سالگی، در تاریخ ۱۳۴۸ هجری قمری و در شهر اصفهان دیده از جهان فرو بست و در قبرستان معروف تخت فولاد آن شهر به خاک سپرده شد.

مرقد شریف این عالم ربّانی اینک در جنب گلزار شهدای دفاع مقدّس شهر شهید پرور اصفهان واقع شده و گنبد و بارگاه ایشان محل زیارت مشتاقان و ارادتمندان امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» می باشد.

ان شاء الله خداوند متعال، روح آن مرحوم را با اولیای خودش محشور و از زمره یاوران و اصحاب امام زمان علیه السلام قرار دهد، و ما را نیز از منتظران واقعی قدوم مبارک و دولت کریمه اش مقرر بفرماید. آمین.

در پایان از مدیریت محترم انتشارات مسجد مقدّس جمکران و برادران واحد پژوهش که زمینه نشر این اثر را فراهم نمودند قدر دانی می شود.

مؤسسه علمی فرهنگی تعالی

ص: ۱۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

و هو حسبی

الحمد لله و سلام علی عبادہ الذین اصطفی، محمد و آله

سادات الوری، و لعنه الله علی اعدائهم الی یوم الجزاء.

این بنده شرمنده گنهکار، محمد تقی فرزند عبدالرزاق موسوی اصفهانی «که خداوند از گناهان هر دوی آنان در گذرد» به عرض برادران ایمانی می رساند:

یکی از مهم ترین وظایف خاصه در این زمان، اهتمام داشتن در دعاگویی به وجود مبارک و مقدس آخرین امام معصوم و نیز تعجیل در فرج و ظهور آن جناب را از خداوند متعال مسئلت نمودن است، همان امامی که دارای کمالات همه امامان معصوم و هدایت گر می باشد؛ یعنی مولای ما حجه بن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم الصلوه و السلام.

و این مطلبی است که ائمه اطهار علیهم السلام اهتمام زیادی به آن داشته اند؛ یعنی دعا برای امام زمان علیه السلام و فرج آن جناب را از خداوند متعال طلب نمودن، در بسیاری از دعاهای ایشان وجود دارد؛ حتی بسیاری از دعاهای آنان فقط در خصوص امام زمان «عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ» بوده است که علمای بزرگ شیعه امامیه در کتاب های قدیم و جدید خود آنها را روایت فرموده اند و حقیر نیز برخی از آن دعاها را در کتاب «ابواب الجنات» (۱) و «مکیال المکارم» (۲) نقل کرده ام.

برای دعا جهت امام زمان علیه السلام آثار و فواید دنیوی و اخروی فراوانی از آیات قرآن و روایات قابل استفاده است که این بنده حقیر، بیش از یکصد فایده از آن ها را جمع آوری نموده و کتاب «مکیال المکارم» (۳) را به همین جهت تألیف کرده ام؛ لکن از آنجا که آن کتاب عربی است و عموم مردم نمی توانند از آن بهره ببرند، قصد کردم جهت خدمت به

ص: ۱۷

-
- ۱- ۷. نام کامل کتاب چنین است: «ابواب الجنات فی آداب الجمععات» به معنای درهای بهشت ها که پیرامون آداب و اعمال روزهای جمعه و به فارسی نوشته شده و مرحوم مؤلف در زمان تألیف آن ۲۵ سال داشته است.
 - ۲- ۸. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم»، ج ۲، ص ۶۶، الباب السابع، المقصد الثالث.
 - ۳- ۹. مرحوم مؤلف این کتاب «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» را در دو جلد و به زبان عربی تألیف نموده که توسط ناشران مختلف؛ از جمله انتشارات مسجد مقدس جمکران، ده ها بار چاپ شده و مورد استقبال فضلا و عاشقان و ارادتمندان ساحت مقدس امام زمان علیه السلام قرار گرفته است.

امام زمان علیه السلام و کمک به برادران ایمانی خود، مختصری از آن فواید و آثار را به زبان فارسی برگردانم تا برادران فارسی زبان نیز از این فیض محروم نباشند.

اسم این کتاب را نیز «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»^(۱) نامیدم که شامل یک مقدمه و هشت مطلب و یک خاتمه می باشد.

خلاصه مطالب هشتگانه این کتاب:

۱- بیان اینکه افضل اعمال، ادای حقّ مؤمن است و حقوق امام زمان علیه السلام، از حقّ هر مؤمنی زیادتر و بزرگ تر است که بر عهده ما می باشد.

۲- اینکه یکی از راه های ادای حقّ امام زمان «عَجِّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَ الشَّرِيفِ» دعا کردن برای آن جناب و نیز درخواست تعجیل در فرج و ظهور آن حضرت از خداوند متعال است. البته دعا برای آن جناب، با رفعت شأن و مقام ایشان که همه ما در اصلاح امور خود به آن بزرگوار احتیاج داریم، منافاتی ندارد.

۳- اینکه امامان معصوم علیهم السلام برای دعای در حقّ آن جناب و طلب فرج و ظهور ایشان اهتمام زیادی داشته اند.

۴- بیان علتّ اهتمام زیاد ائمه اطهار علیهم السلام در دعا برای امام زمان علیه السلام

ص: ۱۸

۱- ۱۰. به معنای گنجینه غنیمت ها در آثار و فواید دعا برای حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف است که ما از آن به «آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام» تعبیر نمودیم.

و اینکه هر قدر محبت شخص به آن جناب بیشتر شود، سعی و اهتمام او در دعای به آن حضرت نیز بیشتر می شود.

۵- بیان برخی از فواید و منافع دنیوی که با دعای برای آن جناب و طلب فرج و ظهور ایشان، برای مؤمن حاصل می شود.

۶- بیان برخی از فواید و منافع اخروی این عمل شریف.

۷- بیان اوقاتی که اهتمام به این امر، بیش از وقت های دیگر مناسب است.

۸- نقل بعضی از دعاهایی که از ائمه معصومین علیهم السلام پیرامون حضرت صاحب الزمان - روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء - روایت شده است.

ص: ۱۹

در برخی از اخباری که از ائمه اطهار علیهم السلام روایت شده، از عجله نمودن در امر ظهور حضرت صاحب الامر «عجل الله تعالی فرجه الشریف» نهی شده است و فرموده اند که عجله کردن در این مطلب، سبب هلاک شخص می شود. (مراد از هلاک، کفر و خروج از ایمان است). (۱)

البته این روایات، با اخبار فراوان و متعددی که به طلب تعجیل در فرج و ظهور امام زمان علیه السلام امر فرموده اند، (۲) منافاتی ندارد.

ص: ۲۰

۱- ۱۱. از جمله از امام صادق علیه السلام نقل شده که یکی از اصحاب به نام مهزم عرض کرد: فدایتان شوم به من خبر دهید از این امری که منتظر آن هستید. امام فرمودند: «یا مهزم! کذب الوقتون و هلك المستعجلون و نجا المسلمون؛ ای مهزم! آنان که وقت تعیین می کنند دروغگویند، آنان که عجله می کنند هلاک می شوند و آنان که تسلیم امر مایند نجات می یابند.» «کافی» کلینی، ج ۱، ص ۳۶۸؛ «الغیبه» شیخ طوسی، ص ۴۲۶؛ «الغیبه» شیخ نعمانی، ص ۲۹۴؛ «بحارالانوار» علامه مجلسی، ج ۵۲، ص ۱۰۳.

۲- ۱۲. چنان که در قسمتی از توقیع شریف امام زمان علیه السلام برای محمّد بن عثمان چنین آمده است: «واكثروا الدعاء بتعجيل الفرغ فان ذلك فرجكم؛ برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید که همین فرج شماست.» «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۹؛ «غیبت» شیخ طوسی، ص ۲۹۰؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۵۲؛ «الخراج و الجرائح» قطب الدین راوندی، ج ۳، ص ۱۱۱۳؛ «كشوف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «كمال الدین و تمام النعمه» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۳؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۲۲؛ «بحارالانوار»، ج ۵۳، ص ۱۸۰.

توضیح مختصر و بیان عدم منافات این مطلب چنین است:

عجله ای که در اخبار و روایات، آن را مذمت و نکوهش کرده اند و اینکه موجب هلاک انسان و ضرر و خسران او می شود، بر سه قسم است:

اول: عجله ای که سبب ناامیدی از فرج و ظهور آن حضرت شود؛ یعنی به جهت کم طاقتی و کم صبوری که دارد، تعجیل کند و بگوید: «اگر شدنی بود تا حال باید شده باشد». که آخر این کار و حرف، به انکار اصل ظهور قائم منتظرعلیه السلام منتهی می شود، پناه بر خدا!

دوم: عجله ای که با تسلیم و رضای به امر خداوند متعال منافات داشته باشد؛ مثلاً فرد بگوید: چرا ظاهر نمی شود و برای چه زمانی گذاشته است؟! که برگشت این سخن، اعتراض به خداوند متعال است و چنین کسی تابع شیطان است که به خدا ایراد می گیرد؛ در حالی که مؤمن باید دعا کند و اگر هم خداوند سبحان، اجابت دعا را تأخیر فرمود، آن را مطابق حکمت بداند.

سوم: عجله ای مذمت و نکوهش شده است که سبب متابعت و پیروی نمودن مدعیان دروغگو و دعوت کنندگان به باطل شود؛ چون چنین شخصی که عجله دارد و طاقتش کم است، پیش از ظاهر شدن

نشانه‌ها و علامت‌های حتمی ظهور و آثاری که از ائمه اطهار علیهم السلام روایت شده، به مدعیان دروغگو و باطل اعتماد می‌کند و به سبب خیال و توهم خود به شیطان‌های انسان‌نما ارادت پیدا می‌کند، به امید اینکه آنها موعود منتظر باشند؛ چنان که بسیاری از مردم به همین سبب، هلاک شدند، با وجود آنکه مطابق عقل و نقل که روایت شده، برای امام زمان علیه السلام علایم و نشانه‌های مخصوص و قطعی است که تا وقتی این علایم در کسی یافت نشود نباید به وی اعتماد نمود.

برخی از علایم و نشانه‌های امام زمان علیه السلام

اشاره

از نشانه‌های امام زمان «عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرْجَهُ الشَّرِيفَ» این است که هیچ‌گاه گناهی از او سر نزنند. (۱)

دیگر آنکه نام و نسب او معروف باشد. (۲)

ص: ۲۲

۱- ۱۳. چرا که بنا به ادله و آیات و روایات متعدد، همه امامان علیهم السلام معصوم می‌باشند، به ویژه آیه شریفه تطهیر که می‌فرماید: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً»؛ ... خداوند فقط می‌خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت دور کند و کاملاً شما را پاک سازد. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۲- ۱۴. یعنی همان‌طور که پیامبر اکرم و امامان علیهم السلام او را معرفی نموده‌اند به اینکه اسم او اسم پیامبر است، فرزند امام حسن عسکری علیه السلام پنجمین فرزند از امام کاظم علیه السلام از نسل امام حسین علیه السلام و فرزند فاطمه زهرا علیها السلام یعنی: «محمّد بن الحسن بن علی بن محمّد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسن بن علی بن ابی طالب علیهم السلام». «کمال الدین»، ج ۲، ص ۴۲۴؛ «غیبه» شیخ طوسی، ص ۲۷۱؛ «بحار الانوار»، ج ۵۱، ص ۱۶؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۴۲؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۲۴.

به همه احکام الهی عالم باشد، تمام لغات و زبان ها را بداند، در هیچ سؤال و مسئله ای عاجز نباشد و محتاج پرسیدن از دیگران یا دیدن در کتاب نباشد. (۱)

صاحب معجزه باشد؛ یعنی کاری کند که مثل آن از هیچ کسی صادر نمی شود؛ مثل سخن گفتن با درختان و حیوانات و یا زنده شدن مردگان با دعای او و نیز اینکه آتش بدن او را نسوزاند و امثال این موارد که از سایر ائمه اطهار علیهم السلام به طور مکرر صادر شده است (۲) که اگر چنین نباشد با دیگران فرقی ندارد.

در کتاب «غیبت نعمانی» (۳) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هرگاه کسی ادعای قائم بودن کرد، از او کارهای خارق العاده ای را طلب کنید که غیر از امام کسی از عهده آنها بر نمی آید». (۴)

یکی دیگر از نشانه های امام این است که تبیین کننده همان دین خاتم انبیاء صلی الله علیه و آله وسلم باشد، نه آنکه چیزی از پیش خود جعل و اختراع نماید.

ص: ۲۳

۱- ۱۵. چرا که او راهنما و هدایت کننده تمام انسان ها، از همه نژادها و با همه زبان هاست و باید «اعلم» از دیگران باشد.
۲- ۱۶. مراجعه شود به کتاب های مختلف حدیثی؛ بویژه آن ها که در خصوص معجزات و کرامات امامان علیهم السلام نوشته شده است.

۳- ۱۷. نام مؤلف آن محمد بن ابراهیم نعمانی و شاگرد شیخ کلینی رحمه الله و بسیار جلیل القدر از علمای قرن چهارم هجری قمری بوده است و کتاب او در نهایت اعتبار می باشد. این حدیث را کلینی نیز در اصول کافی با اندک تفاوتی آورده است.
«مؤلف»

۴- ۱۸. غیبت نعمانی» ص ۱۷۳؛ «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۱۵۷.

نشانه های دیگری غیر از این موارد هست که این مختصر گنجایش ذکر آنها را ندارد.

برای وجود مبارک امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و ظهور آن حضرت نشانه ها و خصوصیات تعیین شده تا برای کسی پنهان نماند و تردید و شبهه ای نداشته باشد و همه جهانیان با اختلاف زبان ها بر آن مطلع شوند.

این بنده حقیر بعضی از آن علائیم و نشانه ها را در کتاب «وظیفه الانام»^(۱) جمع آوری نموده ام و علمای گذشته نیز؛ مانند: شیخ نعمانی و صدوق و مجلسی و غیر ایشان «رحمهم الله تعالی» در کتاب های خود بیان فرموده اند.^(۲)

در خانه اگر کس است

یک حرف بس است

ص: ۲۴

۱- ۱۹. نام کامل آن «وظیفه الانام فی زمن غیبه الامام» است که بزودی توسط همین مؤسسه تحقیق و بازنویسی شده، منتشر خواهد نمود.

۲- ۲۰. کتاب الغیبه» شیخ نعمانی؛ «کمال الدین و تمام النعمه» مرحوم شیخ صدوق؛ «بحار الانوار»، علامه مجلسی، جلد های ۵۱ و ۵۲ و ۵۳؛ «کتاب الغیبه» شیخ طوسی؛ که برخی از آن ها ترجمه شده است و از کتاب های فارسی، می توان به داد گستر جهان، راه مهدی علیه السلام، موعودشناسی، نجم الثاقب، عبقری الحسان، گفتمان مهدویت، مهدی موعود علیه السلام، سیمای جهان در عصر امام زمان علیه السلام... که تمام این آثار را انتشارات مسجد مقدّس جمکران چاپ کرده، مراجعه نمود.

در کتاب «اصول کافی»^(۱) به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«خداوند متعال عبادت نشده است به چیزی که برتر از ادا نمودن حق مؤمن باشد»^(۲).

ص: ۲۵

۱- ۲۱. اصول کافی تألیف ثقه الاسلام و شیخ المشایخ، محمد بن یعقوب اسحاق کلینی رازی از بزرگان شیعه در زمان غیبت صغری است. وی در عهد امامت امام هادی علیه السلام در روستایی به نام کلین در اطراف شهر ری به دنیا آمد. کلینی در این شهر که در آن زمان مرکز ایران محسوب می شد به فراگیری علم مشغول گردید و سپس به جمع آوری و ضبط احادیث امامان علیهم السلام پرداخت؛ لذا ابتدا به قم هجرت نمود و از آنجا به شهرهای دیگر از جمله کوفه، تا اینکه به بغداد رسید. کلینی در بین تمام محدثان شیعه و سنی با افتخارترین آنهاست. وی اگر چه نایب خاص امام زمان علیه السلام نبود؛ لکن نزد همگان از احترام خاصی برخوردار بود. معروف ترین کتاب او کافی است. این کتاب شامل سه بخش «اصول کافی ۴ جلد»؛ «فروع کافی ۲ جلد» و «روضه کافی ۲ جلد» می باشد. کلینی در سال ۳۲۹ ه.ق در سن ۷۰ سالگی در بغداد وفات نمود و با تشییع و احترام خاصی در شهر کاظمین به خاک سپرده شد.

۲- ۲۲. اصول کافی» مرحوم کلینی، ج ۲، ص ۱۷۰؛ «اعلام الدین» طبرسی، ص ۴۴۱؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۲، ص ۲۰۳؛ «مستدرک الوسائل»، محدث نوری، ج ۹، ص ۳۹؛ «بحارالانوار»، ج ۷۱، ص ۲۲۲.

در کتاب «احتجاج»^(۱) از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر که به حقوق برادران ایمانی آشنایی بیشتری دارد و حقّ آنان را بیشتر و بهتر ادا می نماید، شأن و منزلت والا-تری نزد خداوند متعال دارد.»^(۲)

اکنون که این مطلب را دانستی، بدان که در بین تمام اهل این جهان کسی پیدا نمی شود که حقّ و حقوقش بر تو، بیش از حقوق امام زمان علیه السلام باشد؛ چرا که مطابق احادیث قطعی فراوان، هستی و بقای تو، و سکون و آرامش تو در این عالم، و تمام نعمت هایی که به تو می رسد، و روزی و آبی که می خوری و می آشامی، همه به برکت وجود مبارک اوست.^(۳)

ص: ۲۶

۱- ۲۳. احتجاج» تألیف ابو منصور، احمد بن علی بن ابیطالب طبرسی، از علمای قرن ۶ هجری قمری است. تولد وی را بسیاری در طبرستان مازندران می دانند؛ ولی برخی هم او را منسوب به طبریش که عربی تفرش است دانسته اند؛ البته این طبرسی غیر از طبرسی مؤلف «مجمع البیان» و طبرسی مؤلف «مکارم الاخلاق» است.

۲- ۲۴. تفسیر الامام العسکری علیه السلام»، ص ۳۲۵؛ «الاحتجاج» مرحوم طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۰؛ «بحارالانوار»، ج ۴۱، ص ۵۵؛ «مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل» محدث نوری، ج ۱۱، ص ۲۹۵.

۳- ۲۵. در قسمتی از دعای عدیله آمده است: «یُمنه رزق الوری و بوجوده ثبتت الارض و السماء»؛ به یمن و برکت امام زمان است که همه مخلوقات روزی می خورند و به سبب وجود اوست که آسمان و زمین بر قرار مانده است. «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۹، ص ۳۱۰؛ «مفاتیح الجنان»، شیخ عباس قمی.

آنچه که هست و وجود دارد، همه از منافع ذات مقدّس اوست؛ مانند آفتاب، آنگاه که زیر ابر پنهان شده باشد؛ هرچند دیده نمی شود لکن تمام جهان از نور او روشن است(۱) و فایده و آثار آن به همه می رسد:

هو العلم الهادی باشراق نوره

و ان غاب عن عینی کوقت ظهوره

الم تر ان الشمس تنشر ضوءها

اذا هی تحت القرع حین عبوره(۲)

اگر نبود ز یمن وجود اقدس او

پیا نبود نه ارض و سما نه ماه و نه سال

حقیر برخی از حقوق آن جناب را با دلیل و برهان در باب سوم

ص: ۲۷

۱- ۲۶. از جمله حدیث امام زمان علیه السلام که فرمودند: «... اما وجه الانتفاع بی فی غیبتی فکالاتنفاع بالشمس اذا غیبتها عن الابصار السحاب...؛ چگونگی استفاده مردم از من در زمان غیبت، همانند استفاده مردم از خورشید است آنگاه که ابرها آن را پوشانده باشند». «غیبت طوسی»، ص ۲۹۰؛ «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۹۲؛ «احتجاج»، ج ۲، ص ۴۶۹. مشابه این حدیث از امام صادق علیه السلام نیز روایت شده است: «امالی» شیخ صدوق، ص ۱۸۶؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «بحارالانوار»، ج ۲۳، ص ۵.

۲- ۲۷. شعر از مؤلف: امام زمان علیه السلام همان پرچم برافراشته ای است که با تابش نور وجود خود همه را هدایت می کند؛ او اگرچه از دیدگان من غایب است؛ اما همانند زمان حضورش، هدایت گری می فرماید. مگر خورشید را نمی بینی که نور و روشنایی خود را به همه جا می رساند؛ حتی اگر به هنگام عبور، در پشت ابرها قرار گرفته باشد.

کتاب «مکیال المکارم»^(۱) ذکر نموده ام که از بین تمام حقوق، حقّ امام علیه السلام بر رعیت از همه بزرگ تر و مهم تر است؛ چنان که در کتاب روضه کافی^(۲) نیز از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«بزرگ ترین حقی که خداوند متعال آن را واجب فرموده است، حقّ والی است؛ «یعنی حقّ امام بر رعیت»^(۳).

حال که چنین است پس باید بدانی که ما هرچقدر سعی کنیم، نمی توانیم حقّ آن حضرت را چنان که باید و شاید ادا کنیم؛ لکن باید از آنچه که می توانیم، کوتاهی ننماییم؛ زیرا مطابق آیات و روایات، این مطلب از جمله اموری است که در روز قیامت از هر کسی پرسش و مؤاخذه خواهد شد. چنان که در تفسیر آیه شریفه:

«ثُمَّ لَتَسْلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ»^(۴)

و آیات دیگر، روایاتی وارد شده است.^(۵)

ص: ۲۸

۱- ۲۸. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ج ۱، باب ۳، ص ۳۷.

۲- ۲۹. ج ۸، ص ۳۵۲.

۳- ۳۰. نهج البلاغه»، خطبه ۲۱۶؛ «بحارالانوار»، ج ۲۷، ص ۲۵۱.

۴- ۳۱. سپس در آن روز {همه شما} از نعمت هایی که داشته اید بازپرسی خواهید شد! سوره تکاثر، آیه ۸.

۵- ۳۲. که مراد از این نعیم، آب و غذا و نعمت های مادی نیست؛ یعنی خداوند متعال از نعمت مادی بازخواست نخواهد کرد؛ زیرا این کار حتی از مردم عادی هم پسندیده نیست، چه رسد به خدای بی نیاز؛ بلکه مراد، ولایت و محبت اهل بیت علیهم السلام است بعد از توحید و نبوت. «عیون اخبار الرضا علیه السلام» ج ۲، ص ۱۲۹؛ «وسائل الشیعه» ج ۲۴، ص ۲۹۸؛ «بحار الانوار» ج ۷، ص ۲۷۲.

راه و طریق ادا نمودن حقّ امام زمان «عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فِرْجَةَ الشَّرِيفِ»، ابتدا سعی در شناخت و معرفت نسبت به آن حضرت است و سپس اهتمام و کوشش در اطاعت و فرمان برداری اوست؛ زیرا که او اینک صاحب الامر ماست و خداوند متعال فرموده است:

«يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ»؛ (۱)

ای مؤمنان! فرمان برداری نمایید از خدا و نیز از رسول او و صاحبان امر خود فرمان برداری کنید.

که مقصود از صاحبان امر، وجود مبارک امام زمان علیه السلام و یازده نفر از امامان و پدران معصوم اویند. (۲)

یکی از دستورها و فرمان های واجب الاطاعه ایشان که در توفیق شریف آن حضرت در کتاب های «کمال الدین» (۳) و «احتجاج» (۴) و «بحار الانوار» (۵) روایت شده، این است:

ص: ۲۹

۱- ۳۳. سوره نساء، آیه ۵۹.

۲- ۳۴. از جمله حدیث امام باقر علیه السلام که فرمودند: مراد از «اولی الامر» که خداوند فرموده، فقط ما هستیم. «المیزان فی تفسیر القرآن» ج ۴، ص ۴۱۰ {عربی}.

۳- ۳۵. کمال الدین و تمام النعمه؛ شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۳. - مؤلف آن محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی مشهور به شیخ صدوق سال ۳۰۵ ه. ق در قم به دنیا آمد، پدرش از ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی یکی از نواب اربعه خواست تا از امام زمان علیه السلام تقاضا کند، تا ایشان دعا بفرماید، وی صاحب فرزندی شود و شیخ صدوق محصول دعای آن حضرت است. این پدر و پسر هر دو از بزرگان و محدثان شیعه و دارای تألیفات گران قدر فراوانی هستند، برخی از تألیفات شیخ صدوق چنین است: ۱- من لایحضر الفقیه «یکی از کتب اربعه شیعه» ۲- مدینه العلم. ۳- کمال الدین و تمام النعمه ۴- التوحید ۵- الخصال ۶- معانی الاخبار ۷- امالی ۸- عیون اخبار الرضا علیه السلام. شیخ صدوق در سال ۳۸۱ ه. ق از دنیا رفت که مرقد شریفش اینک در شهر ری زیارتگاه عاشقان اهل بیت علیهم السلام است.

۴- ۳۶. الاحتجاج «مرحوم طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۹.

۵- ۳۷. بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۹۲.

«و اكثروا الدعاء بتعجيل الفرج فان ذلك فرجكم»؛(۱)

«برای تعجیل در فرج بسیار دعا کنید؛ زیرا که این، فرج و گشایش کار شماست».

پس هر مؤمنی باید نهایت اهتمام و کوشش خود را در انجام این فرمایش حضرت به کار گیرد؛ به خصوص که تمام اسباب و عللی که باعث می شود ما در حق کسی دعا کنیم، همه در وجود اقدس امام زمان

ص: ۳۰

۱- ۳۸. برخی منابع دیگر نیز چنین است: «الغیبه» شیخ طوسی، ص ۲۹۰؛ «کشف الغمه»، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۲۲؛ «اعلام الوری»، ص ۴۵۲؛ «الخراج و الجرائح»، ج ۳، ص ۱۱۱۳.

«عَجِّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفِ» جمع است؛ چنان که این حقیر تمام آن جهات را به طور مفصّل و به ترتیب حروف الفبا در باب چهارم کتاب «مکیال المکارم» جمع نموده ام. (۱)

ص: ۳۱

۱- ۳۹. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم» ج اول، الباب الرابع، ص ۴۵.

مطلب دوم دعا

حال که دانستی یکی از راه های ادا نمودن حقّ امام زمان علیه السلام، دعا به آن حضرت و درخواست تعجیل در فرج و ظهور ایشان از خداوند متعال است؛ باید دانست که این دعای ما منافاتی ندارد با این مطلب که ما در تمام امور خود محتاج به آن جناب هستیم و آن بزرگوار واسطه تمام فیوضات هستند.

بزرگ ترین شاهد و دلیل ما بر اینکه این دو مطلب با هم منافاتی ندارند، همین امر و فرمان آن حضرت است که فرمودند برای فرج دعا کنید. (۱)

مطلب فوق را به چند وجه می توان تقریر و توضیح نمود:

اول: با وجود آنکه حضرت ایشان در تمام صفات، کامل می باشد و واسطه همه فیض های الهی هستند؛ لکن به مقتضای بشر بودن، بعضی اموری که لازمه بشریت است، بر ایشان نیز عارض می شود؛ از قبیل: غم و اندوه، سختی و درد و بیماری و امتحان.

و خداوند متعال برای دفع این امور، اسبابی قرار داده که یکی از آنها دعا کردن است. لذا هم خودشان دعا می کردند و هم گاه دیگران را امر

ص: ۳۲

می فرمودند که در حقّ ایشان دعا کنند. پس ما نیز به مقتضای محبتی که به ایشان داریم، باید دعا به آن وجود مبارک را از مهم ترین کارهای ضروری و لازم خود قرار دهیم. لذا این مطلب اصلاً منافاتی با شأن و مقام والای آنان نداشته و ندارد.

دوم: مطابق حدیثی که در کتاب «غیبت» شیخ نعمانی رحمه الله از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده است و نیز توفیق شریف آن حضرت که در «احتجاج» نقل شده، یکی از اسباب و علل غایب شدن امام زمان علیه السلام زیادی گناهان ما می باشد. (۱)

پس حال که مانع ظهور آن حضرت از جانب ماست، این ما هستیم که باید اقدام در رفع آن مانع کنیم؛ به توبه کردن، سعی و کوشش در دعا کردن و طلب ظهور و فرج برای آن جناب نمودن.

سوم: دعا به منزله هدیه است، لکن این هدیه بردن برای شخصی بزرگ، دلیل حاجت آن فرد نیست؛ بلکه علامت احتیاج شخص هدیه دهنده و نشانه محبت اوست به آن شخصی که هدیه را برای او می برد.

تفصیل این امور و بعضی دیگر از مطالب را در باب پنجم کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام.

ص: ۳۳

۱- ۴۱. فما یحبسنا عنهم الا ما یتصل بنا منهم ممّا نکرهه و لا نؤثره منهم... هیچ چیزی ما را از شیعیانمان پنهان و محبوس نمی کند؛ مگر آنچه که از خود ایشان به ما می رسد، از آنچه مورد کراهت ماست و برای آنان نمی پسندیم. «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۸؛ «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۷۷.

مطلب سوم دعای امامان برای امام زمان علیه السلام

اگر کسی در حالات و دعاهاى ائمه اطهارعليهم السلام تحقيق و بررسى داشته باشد خواهد فهميد كه چه مقدار نسبت به دعا كردن براى حضرت صاحب الزمان «عَجَّلِ اللهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ» و درخواست فرج آن حضرت از خداوند متعال اهتمام داشته اند.

اگر مى خواهيد به صدق اين ادعا آگاه شويد، اين موارد را ملاحظه نماييد:

۱- دعای حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در ضمن حدیثی که در «غیبت نعمانی»^(۱) روایت شده است.

۲- دعای حضرت سید الساجدین علیه السلام در روز عرفه که در «ص

ص: ۳۴

۱- ۴۲. الغیبه» مرحوم نعمانی، ص ۱۴۰.

حیفه سجادیه» (۱) آمده است.

۳- دعای بعد از نماز ظهر و نماز عصر روز جمعه که در کتاب «جمال الاسبوع» (۲) روایت شده است.

۴- دعای حضرت صادق علیه السلام برای آن حضرت در بعد از نماز ظهر که در «فلاح السائل» (۳) و «بحار الانوار» نقل شده است.

۵- دعای امام صادق علیه السلام در صبح بیست و یکم ماه رمضان که در «اقبال الاعمال» (۴) نقل شده.

۶- دعای امام موسی کاظم علیه السلام بعد از نماز عصر که در «فلاح السائل» (۵) روایت شده.

۷- دعای امام رضا علیه السلام که در «جمال الاسبوع» (۶) روایت شده.

۸- دعای امام محمد تقی علیه السلام که در «کافی» روایت شده.

۹- دعای امام حسن عسکری علیه السلام که در «مهج الدعوات» (۷) روایت شده.

ص: ۳۵

۱- ۴۳. صحیفه کامله سجادیه» امام زین العابدین علیه السلام دعای ۴۷؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ج ۲، ص ۹۳.

۲- ۴۴. اللهم صل علی ولیک و ابن اولیائک الذین فرضت طاعتهم....؛ «جمال الاسبوع» سید بن طاووس، ص ۴۹۳.

۳- ۴۵. اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل لولیک الفرغ؛ «فلاح السائل» سید بن طاووس، ص ۱۶۸.

۴- ۴۶. اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۲۰۰؛ «بحار الانوار» ج ۹۵، ص ۱۵۷.

۵- ۴۷. فلاح السائل» سید بن طاووس، ص ۱۹۹.

۶- ۴۸. که ابتدای دعا چنین است: اللهم اذفع عن ولیک و خلیفتک...». «جمال الاسبوع» ص ۵۰۶؛ «مصباح المتهدد» شیخ

طوسی، ص ۴۰۹؛ «بحار الانوار» ج ۹۲، ص ۳۳۰؛ «مفاتیح الجنان»، شیخ عباس قمی.

۷- ۴۹. مهج الدعوات» سید بن طاووس، ص ۲۷۳.

۱۰- دعایی که از خود امام زمان علیه السلام در «کمال الدین»^(۱) روایت شده است.

۱۱- قنوت نماز ظهر جمعه که در «جمال الاسبوع»^(۲) روایت شده.

۱۲- دعای بعد از دو رکعت اولی نماز نافله شب که در «مصباح المتهدجد»^(۳) و «مفتاح الفلاح»^(۴) نقل شده.

۱۳- دعای روز بیست و پنجم ماه ذی قعدة.^(۵)

۱۴- دعای صبح هر روز جمعه.^(۶)

۱۵- دعای بعد از نمازهای فریضه.^(۷)

۱۶- دعای وقت رفتن به مسجد در روز جمعه.

۱۷- دعای افتتاح.^(۸)

ص: ۳۶

۱- ۵۰. کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۵۱۲.

۲- ۵۱. حدیث از امام رضا علیه السلام: «جمال الاسبوع» ص ۴۱۳؛ همچنین «مصباح المتهدجد» ص ۳۶۶؛ «بحار الانوار» ج ۸۶ ص ۲۵۱.

۳- ۵۲. مصباح المتهدجد» شیخ طوسی، ص ۱۳۶.

۴- ۵۳. مفتاح الفلاح» شیخ بهایی، ص ۲۸۹.

۵- ۵۴. اللهم داحی الکعبه و فالق الحبه...» دعای روز دحو الارض: «مصباح المتهدجد» ص ۶۶۹؛ «اقبال الاعمال» ص ۳۱۲؛ «البلد الامین» ص ۲۴۳؛ «مفاتیح الجنان»، اعمال روز دحو الارض.

۶- ۵۵. اللهم بلغ مولای صاحب الزمان...»: «بحار الانوار» ج ۹۹، ص ۱۱۰؛ «مفاتیح الجنان» بعد از دعای ندبه و نیز دعای عهد امام زمان علیه السلام.

۷- ۵۶. از جمله آنچه که در اولین دعای مطلب هشتم همین کتاب از امام محمد تقی علیه السلام ذکر خواهد شد.

۸- ۵۷. مصباح المتهدجد» ص ۵۷۷؛ «التهدیب» شیخ طوسی؛ ج ۳، ص ۱۰۸؛ «جمال الاسبوع» سید بن طاووس، ص ۲۹۴؛ «بحار الانوار» ج ۲۴، ص ۱۶۶؛ «مفاتیح الجنان» شیخ عباس قمی.

و موارد دیگری که بیان آن موجب طولانی شدن بحث می شود.

از قسمتی از عبارت دعای روز عرفه و دعایی که در باب قنوت روز جمعه در «جمال الاسبوع»^(۱) روایت شده و نیز برخی ادله دیگر معلوم می شود که مؤمن هرگاه می خواهد دعایی بنماید، ابتدا باید برای حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه و ظهور آن جناب دعا کند؛ لکن از آنجا که بنای این کتاب بر اختصار است، به همین مقدار اکتفا می کنیم.

حدیث شریف

شیخ بزرگوار محمد بن ابراهیم نعمانی رحمه الله به سند خود از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمودند:

«روزهای جمعه برای حضرت رسول و امیرمؤمنان و امام حسن و امام حسین علیهم السلام در نزد عرش خداوند متعال، منبرهایی از نور گذاشته

ص: ۳۷

۱- ۵۸. مؤلف آن مرحوم سید رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن طاووس در ۱۵ محرم سال ۵۸۹ هجری قمری در حله به دنیا آمد. وی فقیه و ادیب و شاعری توانا بوده که سفرهای زیادی داشته و کتاب های متعدد ادعیه و روایت و زیارات تألیف نموده است. و در ۶۶۴ هجری قمری در بغداد وفات کرده؛ لکن بدن مطهرش در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام به خاک سپرده شده است.

می شود و ایشان بر آن منبرها می نشینند؛ آن گاه همه فرشتگان و ارواح پیامبران و مؤمنان نزد آنان جمع شده، درهای آسمان گشوده می شود. هنگامی که ظهر جمعه فرا می رسد، آن حضرات دعا می کنند که:

خدایا! نزدیک گردان آن وعده ای را که در کتاب خود و در این آیه شریفه فرمودی:

«وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ...»؛^(۱)

«خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند وعده می دهد که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد...»^(۲)

آنگاه ملائکه و پیغمبران نیز مثل همین دعا را از خداوند درخواست می کنند، سپس حضرت رسول و امیرالمؤمنین و امام حسن و امام حسین علیهم السلام سجده می نمایند و می گویند:

خدایا! غضب نما بر کسانی که هتک حرمت تو را نمودند و بندگان پسندیده تو را کشتند و یا آنان را خوار کردند.

پس خداوند نیز آنچه را که بخواهد مقدر می فرماید. روز تحقق این

ص: ۳۸

۱- ۵۹. سوره نور، آیه ۵۵.

۲- ۶۰. وعده در این آیه شریفه، وعده ظهور و حکومت امام زمان علیه السلام و نیز رجعت و دولت ائمه اطهار علیهم السلام است که در آخر الزمان رخ می دهد. از مرحوم مؤلف.

امر نیز فقط در نزد خداوند متعال معلوم است.»(۱)

مؤلف گوید:

مراد از آن روز، زمان ظهور و حکومت حضرت صاحب الامر «عجیل الله تعالی فرجه الشریف» است؛ چنان که در روایات دیگر به آن تصریح شده است.(۲)

شبهه

چنانچه کسی پرسد: اگر دعای ائمه اطهار علیهم السلام مستجاب است و چنین دعا کرده اند، پس چرا ظهور امام زمان علیه السلام اینقدر عقب افتاده است؟

جواب

ما و هیچ کسی به وقت ظهور آن حضرت آگاه نیستیم که چه زمانی است. حال چه اشکالی دارد که اگر دعای حضرت پیامبر و ائمه و ملائکه و انبیاء و مؤمنین برای تعجیل در ظهور آن حضرت نبود، خداوند متعال، ظهور آن جناب را در زمان بسیار دوری مقدر فرموده

ص: ۳۹

۱- ۶۱. غیبت نعمانی» ص ۲۷۶؛ «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۲۹۷.

۲- ۶۲. اسحاق بن عمار از امام علیه السلام سؤال می کند که مراد از «یوم الوقت المعلوم» در آیه شریفه چیست؟ فرمودند: «الوقت المعلوم یوم قیام القائم...»، مراد از روز وقت معلوم، همان روز قیام حضرت مهدی علیه السلام است. «بحار الانوار»، ج ۵۲، ص ۳۷۷. مشابه این حدیث در کتاب های دیگر نیز آمده است: «کمال الدین»، ج ۲، ص ۳۷۱؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۴؛ «تأویل الآیات» استرآبادی، ص ۴۹۸؛ «تفسیر عیاشی»، ج ۲، ص ۲۴۲؛ «دلائل الامامه» طبری، ص ۲۴۰؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۲۴؛ «کفایه الاثر» خزّاز قمی، ص ۲۷۴؛ «منتخب الانوار»، ص ۲۰۳.

باشد، لکن به جهت اهتمام آن بزرگواران در دعا برای ظهور حضرت، خداوند نیز زمان نزدیک تری را مقدر فرموده؛ هر چند همان زمان نزدیک تر هم فرا نرسیده است.

در مورد این سؤال، جواب های دیگری هم هست که در کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام.

در یکی از روایات آمده است:

«از زمانی که خداوند متعال دعای حضرت موسی و هارون را اجابت فرمود، تا زمانی که بر فرعونیان غلبه کردند، چهل سال طول کشید»^(۱).

پس مؤمن باید صبر نماید و از دعا کردن خسته نشود.

ص: ۴۰

۱- ۶۳. در حدیثی از امام صادق علیه السلام نقل شده است: «الکافی» ج ۲، ص ۴۸۹؛ «خصال» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۵۳۹؛ «ارشاد القلوب» دیلمی، ج ۲، ص ۱۵۱؛ «تفسیر عیاشی» ج ۲، ص ۱۲۷؛ «عده الداعی» ابن فهد حلّی، ص ۲۰۳؛ «بحار الانوار» ج ۱۳، ص ۱۲۸.

مطلب چهارم سرّ اهتمام امامان علیهم السلام در دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام

در این مبحث به بیان راز و سرّ اهتمام فراوان ائمه طاهرين عليهم السلام در دعا به حضرت صاحب الزمان علیه السلام و طلب فرج و ظهور آن جناب از خداوند عالمیان می پردازیم؛ لکن در این مختصر فقط به بیان یک وجه اکتفا می نمایم:

دعا کردن برای کسی، فرع و نشانه محبت به آن فرد می باشد. و مهم ترین سبب و علت محبت و دوستی نیز آن است که کسی وجود دیگری را منشأ خیر و برکت بداند و همین وجود خیر در هر کسی مقتضی و موجب محبت به اوست. پس هر قدر معرفت و شناخت ما به وجود خیر و نیکی در کسی بیشتر گردد، محبت به او نیز بیشتر و کامل تر خواهد شد و هر چه محبت زیادتر باشد اهتمام در دعا به وجود مبارک او نیز بیشتر می گردد.

البته واضح و روشن است که معرفت و شناخت حقیقی نسبت به وجود مبارک حضرت صاحب الزمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» و شناسایی خیرات و نیکی های وجود اقدس آن حضرت به صورت کامل برای هیچکس جز رسول خدا و ائمه طاهرين «صلی الله علیه و علیهم» ممکن و میسر نیست؛ زیرا که آنان از شجره طیبه واحدی می باشند و کسی دیگر از مخلوقات را توان آن نیست که به شؤن

و مقامات آنان احاطه پیدا کند. بنابراین محبت ایشان به آن جناب، از اکمل و اعظم محبت هاست؛ به همین جهت است که آنان، بیش از هر کسی در دعا به وجود مبارک امام زمان علیه السلام و طلب فتح و نصرت و فرج برای آن حضرت اهتمام و سعی و تلاش دارند.

از همین بیان نیز نکته و علت فرمایش امام صادق علیه السلام روشن می شود، در آن حدیثی که شیخ نعمانی در کتاب «غیبت»^(۱) خود روایت کرده که حضرت فرمودند:

«اگر من زمان حضرت قائم علیه السلام را درک می نمودم، تا زنده بودم او را خدمت می کردم»^(۲).

مؤمنان نیز همچین هستند؛ یعنی هر کدام که معرفت و شناختش به امام زمان علیه السلام و خیرات وجود مبارک آن جناب کامل تر است، محبتش نیز کامل تر خواهد بود و هرچه محبتش کامل تر باشد، اهتمام و سعی او نیز در دعاگویی به آن حضرت کامل تر و زیادتر است.

یا رب آن طلعت زیبا ز پس پرده غیبت

تو برون آور و ما را به لقایش برسان

آنچه مانع ز ظهورش شده از جا بردار

وانچه اسباب ظهور است برایش برسان

دشمنانش همه تن ها ز روان خالی ساز

دوستانش همه را بوسه به پایش برسان

ص: ۴۲

۱- ۶۴. الغیبه» شیخ نعمانی، ص ۲۴۵.

۲- ۶۵. بحار الانوار»، ج ۵۱، ص ۱۴۸.

مطلب پنجم منافع دنیوی دعا برای امام زمان علیه السلام

مطلب پنجم در بیان فواید و منافع دنیوی است که با دعا کردن برای امام زمان علیه السلام و طلب فرج و ظهور آن حضرت حاصل می شود. و ما در این مختصر به ذکر ده فایده اکتفا می کنیم:

۱- دعا موجب طول عمر می شود؛

زیرا که دعا کردن برای امام زمان علیه السلام نوعی صله رحم پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله است و در کتاب تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام چنین آمده است:

«صله رحم پیامبر خدا صلی الله علیه وآله افضل و واجب تر از صله رحم خود شخص است»^(۱).

بنابراین، فوایدی که از صله رحم خود شخص، حاصل می شود، در صله رحم پیامبر صلی الله علیه وآله به طور کامل تر و بهتر حاصل خواهد شد که یکی از آن فواید، طول عمر می باشد.

ص: ۴۳

۱- ۶۶. تفسیر الامام العسکری علیه السلام» ص ۲۰۶.

در «کافی» (۱) از حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«صله رحم، اعمال را پاکیزه و بلاها را دفع می کند و باعث آسان شدن حساب قیامت و طولانی شدن عمر می گردد» (۲).

با این بیان می توان گفت که هر نوع خدمتی به امام زمان علیه السلام باعث رسیدن به این منافع و فواید خواهد شد؛ به خصوص در ثواب و اثر دعا به آن حضرت که روایت آن ذکر خواهد شد که موجب طول عمر می شود.

۲- دعا موجب دفع بلاها و وسعت روزی است.

در «کافی» (۳) به سند صحیح از امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«دعا نمودن به برادر دینی خود در غیاب او، روزی را زیاد و بدی ها را از وی دور می کند» (۴).

و مسلم است که هرچه آن مؤمن دعا شونده، بهتر و با فضیلت تر باشد، حصول این فایده، بیشتر و کامل تر خواهد بود. پس دعا به وجود

ص: ۴۴

۱- ۶۷. الکافی، ج ۲، ص ۱۵۷.

۲- ۶۸. تفسیر عیاشی، محمد بن مسعود عیاشی، ج ۲، ص ۲۱۰؛ «مجموعه ورام» ورام بن ابی فراس، ج ۲، ص ۱۹۷؛ «بحار الانوار»، ج ۷۱، ص ۱۰۰.

۳- ۶۹. الکافی، ج ۲، ص ۵۰۷.

۴- ۷۰. امالی، شیخ صدوق، ص ۴۵۵؛ «روضه الواعظین» فتال نیشابوری، ج ۲، ص ۳۲۸؛ «عده الداعی» ابن فهد حلی، ص ۱۸۳؛ «مکارم الاخلاق» طبرسی، ص ۲۷۵؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۷، ص ۱۰۶؛ «بحار الانوار»، ج ۹۰، ص ۳۵۸.

حضرت صاحب الزمان «عَجَلُ اللَّهِ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ» در عصر غیبت که افضل همه خلایق و اصل و سرچشمه ایمان است، بیش از دعا به هر مؤمنی، سبب رسیدن به این منفعت بزرگ خواهد بود.

۳- دعا به امام زمان علیه السلام موجب اجابت سایر دعاهاست.

هر که بر دعا برای امام زمان علیه السلام مواظبت و مراقبت داشته باشد، سبب مستجاب شدن سایر دعاهایی است که فرد در حقّ خود یا دیگران می کند که حدود ده وجه برای این مطلب در کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام. (۱)

پس سزاوار است که شخص مؤمن در ابتدای تمام دعاهايش، اول برای وجود امام زمان علیه السلام و ظهور و فرج آن حضرت دعا کند.

۴- تشریف به ملاقات امام زمان «عَجَلُ اللَّهِ تَعَالَى فَرَجَهُ»؛

یکی از فواید دعا برای امام زمان علیه السلام شرفیاب شدن به ملاقات آن جناب است در بیداری یا خواب؛ چنان که در خصوص دعای دوم که ذکر می شود و نیز برخی دعاهاى دیگر روایت شده است.

در «بحار الانوار» (۲) و دیگر کتاب های روایی از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند:

«هر که بعد از نماز صبح و ظهر بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ

ص: ۴۵

۱- ۷۱. مکیال المکارم فی فوائد الدعای للقائم، ج ۱، ص ۳۳۲.

۲- ۷۲. بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۸۳، ص ۷۷.

مُحَمَّدَ وَ عَجَّلَ فَرَجَهُمْ»، نمیرد تا به فیض ملاقات حضرت قائم علیه السلام مشرف شود». (۱)

ظاهر این است که مقصود مداومت بر این عمل می باشد که شامل دعا و صلوات بر محمد و آل محمد و نیز درخواست تعجیل فرج ایشان است که با ظهور حضرت قائم «عجل الله تعالی فرجه الشریف» حاصل می شود.

۵- زیاد شدن نعمت های الهی؛

بیان این فایده به این مطلب است که به نص صریح آیه قرآن، (۲) شکر نعمت، سبب زیاد شدن نعمت می شود و وجود مبارک امام زمان علیه السلام نیز از بزرگ ترین و بالاترین نعمت های الهی است، علاوه بر اینکه خود، واسطه تمام نعمت های ظاهری و باطنی می باشد؛ چنان که در اخبار متواتر و فراوانی بیان شده؛ از جمله در «بحار الانوار» (۳) و غیره، از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت شده که به ابو حمزه ثمالی (۴) فرمودند:

ص: ۴۶

۱- ۷۳. مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۳۶۸؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۵، ص ۹۶.

۲- ۷۴. وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ؛ و {همچنین به خاطر بیاورید} هنگامی را که پروردگارتان اعلام داشت: «اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهم افزود؛ و اگر ناسپاسی کنید، مجازاتم شدید است!» سوره ابراهیم، آیه ۷.

۳- ۷۵. بحار الانوار» ج ۷۳، ص ۱۸۵.

۴- ۷۶. ابو حمزه ثمالی که نام وی ثابت بن دینار می باشد، از اصحاب خاص امامان علیهم السلام بوده که هم از امام سجاده علیه السلام و هم امام باقر علیه السلام و هم امام صادق علیه السلام و امام کاظم علیه السلام روایت نقل کرده است. از امام رضاعلیه السلام نقل شده که ابو حمزه ثمالی در زمان خودش مانند لقمان در زمانش بوده که چهار امام را خدمت نموده است.

«ای ابوحمزه! مبدا که در ساعات بین طلوع فجر و طلوع آفتاب خواب باشی؛ چرا که در آن ساعت، خداوند متعال روزی بندگان را تقسیم می فرماید و البته که آنها را به دست ما جاری می گرداند».(۱)

پس شکرگزاری نعمت آن وجود مبارک، لازم و ضروری است و سبب زیادی نعمت می شود؛ چرا که دعا برای آن جناب، نوعی شکرگزاری است.

در کتاب «کمال الدین»(۲) و غیر آن از محمد بن زیاد ازدی(۳) روایت شده که می گوید:

از حضرت امام موسی کاظم علیه السلام در مورد تفسیر آیه شریفه: «وَ أَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَ بَاطِنَةً»(۴) پرسیدم، حضرت فرمودند:

«نعمت ظاهره، امام ظاهر و آشکار است و نعمت باطنه، امام غایب است».

گفتم: آیا چنین است که یکی از امامان غایب می شود؟

امام فرمودند:

«آری، آن امام از چشم های مردم غایب می شود؛ ولی یاد او از

ص: ۴۷

۱- ۷۷. بصائر الدرجات» محمد بن حسن صفار، ص ۳۴۳.

۲- ۷۸. کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۳۶۸.

۳- ۷۹. محمد بن زیاد ازدی که همان محمد بن ابی عمیر است، از اصحاب امام کاظم علیه السلام می باشد. «رجال نجاشی»، ص ۳۲۶؛ «معجم الرجال» مرحوم آیت الله خویی.

۴- ۸۰. و نعمت های آشکار و پنهان خود را به طور فراوان بر شما ارزانی داشته است؟! سوره لقمان، آیه ۲۰.

دل های مؤمنان غایب نمی شود. او دوازدهمین امام از ماست که خداوند متعال هر مشکلی را برایش آسان می کند و هر ناهمواری را برایش هموار می نماید، گنج های زمین را برایش آشکار و هر دوری را برایش نزدیک می سازد، به وسیله او هر سرکش و ستمکاری را نابود و هر شیطان نابکاری را هلاک می کند. او پسر سیده کنیزان است که جریان ولادتش بر مردم مخفی می شود و بردن نامش نیز تا آن زمان که خداوند متعال او را ظاهر گرداند، حلال نخواهد بود. او زمین را از عدل و داد پر می کند همچنان که از ظلم و ستم پر شده باشد» (۱).

۶- دعا موجب جلب یاری خدا و غلبه بر دشمنان می شود.

یکی دیگر از فواید دعا برای امام زمان علیه السلام این است که سبب جلب یاری خداوند متعال و غلبه شخص دعا کننده بر دشمنان می شود؛ زیرا که دعا برای آن حضرت، نوعی یاری رساندن به آن جناب است و یاری ایشان نیز یاری خدا می باشد و حق تعالی در چند آیه از قرآن مجید وعده فرموده است که یاری نماید هر که او را یاری کند؛ از جمله در آیه شریفه: «وَ لَيُنْصِرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ» (۲) همانا یاری می فرماید خدای تعالی البته هر کسی را که خدا را یاری کند.

ص: ۴۸

۱- ۸۱. بحار الانوار»، ج ۵۱، ص ۱۵۰؛ «کفایه الاثر» خزّاز قمی، ص ۲۷۰.

۲- ۸۲. سوره حج، آیه ۴۰.

و نیز آیه شریفه: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ»؛^(۱) اگر شما خدا را یاری کنید، خدا هم شما را یاری می کند.

۷- برگشت به دنیا در زمان ظهور امام علیه السلام؛

چنان که در کتاب «حدیقه الشیعه»^(۲) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده و نیز در فضیلت دعای عهدنامه^(۳) به خصوص، در کتب متعددی مانند «بحار الانوار» و غیره روایت شده است.

۸- ثبوت ایمان و نجات از فتنه های آخرالزمان؛

دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان «عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ

ص: ۴۹

۱- ۸۳. سوره محمد، آیه ۷.

۲- ۸۴. کتابی است فارسی در اثبات نبوت خاصه و امامت امیرالمؤمنین و سایر امامان علیهم السلام تا امام زمان علیه السلام در فضایل و مناقب ایشان که منسوب به المولی احمد بن محمد الاردبیلی، متوفی ماه صفر {۹۹۳.ه.ق} است که در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام دفن شده است. زهد و تقوای مرحوم به حدّی بود که به «مقدّس اردبیلی» مشهور گشت. «الذریعه الی تصانیف الشیعه» آقا بزرگ تهرانی، ج ۶، ص ۳۸۵؛ «اعیان الشیعه» سید محسن امین عاملی، ج ۳، ص ۸۱.

۳- ۸۵. از امام صادق علیه السلام نقل شده که هر کسی دعای عهد را چهل صباح بخواند از یاران حضرت قائم علیه السلام خواهد شد و اگر قبل از ظهور بمیرد خداوند او را به هنگام ظهور از قبر بیرون می آورد...؛ اول آن چنین است: اللهم ربّ النور العظیم و ربّ الكرسي الرفیع ... «المزار الکبیر» شیخ مفید، ص ۶۶۳؛ «بحار الانوار»، ج ۵۳، ص ۹۵؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۵، ص ۳۹۳.

الشریف» باعث ثبوت ایمان و نجات از مهلکه ها و فتنه های آخرالزمان می شود. دلیل بر این مطلب، حدیثی است که شیخ صدوق رحمه الله در «کمال الدین»^(۱) از احمد بن اسحاق قمی رحمه الله روایت فرموده که او می گوید:

به محضر امام حسن عسکری علیه السلام رسیدم تا از آن جناب در مورد امام و جانشین بعد از ایشان بپرسم، پیش از اینکه من سؤال خود را مطرح کنم، آن جناب فرمود:

«ای احمد بن اسحاق! به درستی که خداوند متعال از زمان خلقت آدم تاکنون زمین را خالی از «حجّت» نگذاشته است و تا قیامت نیز خالی از «حجّت» نمی گذارد، همان حجّتی که به وسیله او بلاها را از اهل زمین دفع می کند و به برکت وی باران می بارد و برکات زمین را بیرون می آورد.

احمد بن اسحاق می گوید: عرض کردم: یابن رسول الله! پس امام و جانشین بعد از شما کیست؟

آن حضرت با عجله داخل اطاق رفتند و بیرون آمدند؛ در حالی که پسری حدود سه ساله که رویش چون ماه شب چهارده بود به همراه آورد و فرمود:

«ای احمد بن اسحاق! اگر به جهت کرامت و بزرگی تو نزد خدا و حجت های او نبود من این پسر را به تو نشان نمی دادم. او
همنام

ص: ۵۰

و هم کینه پیامبر صلی الله علیه و آله است که زمین را از عدل و داد پر می کند؛ چنان که از ظلم و جور پر شده باشد.

ای احمد بن اسحاق! مثل او در این امت همانند خضر و ذوالقرنین است. به خدا قسم! وی غیبتی طولانی خواهد داشت؛ به گونه ای که هیچ کسی از هلاکت در زمان غیبت نجات نمی یابد؛ مگر آن که خدا او را بر قول و اعتقاد به امامت وی ثابت کند و به او توفیق دهد که برای تعجیل فرج و ظهور ایشان دعا نماید».

احمد بن اسحاق می گوید، گفتم:

ای مولای من! علامت و نشانه ای به من بنما تا دلم مطمئن و آرام شود.

ناگهان آن پسر به زبان عربی فصیح، سخن آغاز کرد و فرمود:

«منم بقیه الله در زمین، و انتقام گیرنده از دشمنان خدا.

ای احمد بن اسحاق! پس بعد از این دیگر دنبال علامت و نشانه ای نباش».^(۱)

۹- دفع بلاها؛

دفع شدن بلاها و عقوبت ها از کسانی که مستحق آن می باشند به برکت اینکه دیگران برای ظهور امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» دعا می کنند؛ زیرا همان طور که در فایده قبلی بیان شد، دعا

ص: ۵۱

۱- ۸۷. کمال الدین و تمام النعمه»، ج ۲، ص ۳۸۴؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۹؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۳۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۴۳.

برای امام زمان علیه السلام سبب ثبوت بر ایمان؛ بلکه علامت آن، و باعث نجات از فتنه های آخرالزمان است و از همین فایده، منافع دیگری نیز حاصل می شود که آن محفوظ بودن دیگران از بلاها و عقوبت های ناگهانی است، به برکت وجود کسانی که برای امام زمان علیه السلام دعا می کنند؛ چنان که در «بحارالانوار»^(۱) از حضرت صادق علیه السلام^(۲) روایت شده که فرمودند:

«زمانی بر مردم خواهد آمد که امام آنها پنهان می شود؛ خوشا به حال کسانی که در آن زمان بر امر امامت ما ثابت و استوار هستند. به درستی که کمترین چیزی که از ثواب برای آنان می باشد این است که خداوند متعال، آنها را ندا می فرماید:

ای بندگان من! شما به سرّ من ایمان آوردید و حجّت غایب مرا تصدیق نمودید. پس مژده باد بر شما به ثواب نیکو از جانب من، به راستی که شما بندگان و کنیزان من هستید، همانا اعمال خوب شما را قبول و اعمال زشت شما را عفو می کنم و شما را می آمرزم. به برکت شما، باران را بر بندگانم می بارم و بلا را از ایشان دفع می کنم. و اگر شما نبودید، همانا عذاب خود را بر آنان نازل می کردم»^(۳).

ص: ۵۲

۱- ۸۸. بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۴۵.

۲- ۸۹. آنچه ما یافتیم روایت از امام باقر علیه السلام می باشد.

۳- ۹۰. کمال الدین و تمام النعمه»، ج ۱، ص ۳۳۰؛ «منتخب الانوار»، ص ۷۹.

۱۰- امید به نزدیک شدن ظهور و فرج امام زمان علیه السلام؛

امید است که به برکت دعا کردن و تضرع مؤمنان در درخواست تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام این امر عظیم، زودتر واقع گردد.

شاهد بر این مطلب حدیثی است که در «بحار الانوار» (۱) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«خداوند متعال به حضرت ابراهیم علیه السلام وحی نمود که پسری به او عطا می فرماید.

وقتی خبر را به همسرش ساره بیان کرد، ساره گفت: چگونه از من فرزند متولد می شود؛ با وجود آنکه من پیر شده ام و زمان بارداری من گذشته است؟!»

خدای عزوجلّ به ابراهیم وحی فرمود: به همین زودی از ساره فرزندی برای تو متولد خواهد شد؛ ولی به جهت اینکه وحی ما را از روی تعجب ردّ کرد، فرزندان او چهارصد سال به دست دشمنان، گرفتار و معذب خواهند شد. و این همان زمانی بود که بنی اسرائیل گرفتار فرعونیان شدند.

وقتی گرفتاری آنان در میان فرعونیان طول کشید، به زاری در آمدند و چهل روز گریه کردند و با توجه به سوی خدا، طلب فرج نمودند؛ لذا خداوند متعال به موسی و هارون وحی فرستاد که آنها را از عذاب فرعونیان خلاص خواهد فرمود؛ با وجود آنکه هنوز یکصد و هفتاد

ص: ۵۳

سال از آن چهارصد سال باقی مانده بود».

آنگاه حضرت صادق علیه السلام فرمودند:

«شما هم اگر این چنین رفتار می کردید؛ یعنی همه اتفاق می نمودید و با گریه و زاری، فرج ما را از خداوند طلب می کردید، البته که خدای متعال فرج ما را ظاهر می فرمود؛ امّا چون شما مانند آنها رفتار نمی کنید، این امر به نهایت خود که باید، خواهد رسید»^(۱).

ص: ۵۴

۱- ۹۲. تفسیر عیاشی»، ج ۲، ص ۱۵۴؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۵، ص ۲۳۹.

مطلب ششم منافع اخروی دعا برای امام زمان علیه السلام

مباحث این قسمت کتاب در بیان فواید و برکات اخروی مداومت و اهتمام در دعا به وجود مبارک امام زمان علیه السلام و درخواست از خدا بر تعجیل در ظهور و فرج آن حضرت است.

ما بیش از صد فایده را در این زمینه با دلیل و برهان در کتاب «مکیال المکارم»^(۱) ذکر نموده ایم، لکن چون بنای این رساله بر اختصار است فقط برخی از آن فواید را به طور فهرست وار بر می شمیریم تا برای خوانندگان ملال آور نباشد:

۱- برخورداری از شفاعت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله در قیامت.^(۲)

۲- بهره مندی از شفاعت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام.^(۳)

۳- رسیدن به شفاعت حضرت صاحب الزمان علیه السلام.

۴- دعا برای امام زمان علیه السلام اظهار محبت به آن جناب است.

ص: ۵۵

۱- ۹۳. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام، ج ۱، الباب الخامس، ص ۲۷۸.

۲- ۹۴. الکافی، ج ۴، ص ۶۰؛ من لا یحضره الفقیه، شیخ صدوق، ج ۲، ص ۶۵؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۴، ص ۱۱۱؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۶، ص ۳۳۲.

۳- ۹۵. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام، ص ۴۷۰.

و در «کافی»^(۱) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«اگر کسی از اهل ایمان را دوست داری، محبت خود نسبت به او را اظهار کن؛ زیرا این کار سبب زیادی و ثبات محبت و دوستی می شود»^(۲).

۵- دعا برای امام زمان علیه السلام و درخواست ظهور آن حضرت از خداوند متعال، علامت و نشانه انتظار است و انتظار نیز ثواب های بسیار دارد که در کتاب «نور الابصار» ذکر نموده ام.^(۳)

۶- دعا برای صاحب الامر علیه السلام سبب احیای امر آن حضرت و نیز موجب سرور و شادمانی شخص در قیامت می شود.

۷- دعا باعث دور شدن شیطان از شخص دعا کننده می شود.

۸- با همین دعا کردن می توان برخی از حقوق آن حضرت را ادا نمود.^(۴)

۹- دعا برای امام زمان علیه السلام سبب تعظیم خداوند متعال است که آن اعظم عبادات؛ بلکه روح آنها می باشد.

۱۰- این دعا نوعی توسل جستن به «وسیله الهی» است که در آیه شریفه به آن امر فرموده:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي

ص: ۵۶

۱- ۹۶. الکافی»، ج ۲، ص ۶۴۴.

۲- ۹۷. المحاسن» احمد بن محمد برقی، ج ۱، ص ۲۶۶؛ «وسائل الشیعه»، ج ۱۲، ص ۵۴.

۳- ۹۸. نور الابصار فی فضیله الانتظار»، که به نام «چشم روشنی منتظران» توسط انتشارات مسجد مقدس جمکران چاپ شده است.

۴- ۹۹. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ص ۳۰۵.

سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ»؛^(۱)

ای کسانی که ایمان آورده اید! از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید! و وسیله ای برای تقرب به او بجوئید! و در راه او جهاد کنید، باشد که رستگار شوید!

۱۱- با دعا به آن حضرت، مزد رسالت حضرت رسول خداصلی الله علیه وآله نیز حاصل می شود؛ زیرا این دعا نوعی اظهار موَدّت و محبّت به اهل بیت پیامبرصلی الله علیه وآله است که خداوند آن را مزد رسالت قرار داده است؛ آنجا که فرموده:

«قُلْ لَّا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»؛^(۲)

... بگو: «من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیتم ...]».

۱۲- دعا برای امام زمان علیه السلام باعث آمرزش گناهان می شود.

۱۳- مؤمن به سبب دعا برای امام زمان علیه السلام در زمره برادران خاتم پیامبران صلی الله علیه وآله قرار می گیرد که این از بالاترین مقامات برای انسان است.

۱۴- این دعا نوعی اقتدا و پیروی از ائمه طاهرین علیهم السلام است.^(۳)

۱۵- دعا به امام زمان علیه السلام وفای به عهد الهی است که خداوند در قرآن

ص: ۵۷

۱- ۱۰۰. سوره مائده، آیه ۳۵.

۲- ۱۰۱. سوره شوری، آیه ۲۳.

۳- ۱۰۲. بصائر الدرجات» محمد بن حسن صفار، ص ۸۴؛ «بحار الانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۳.

به آن امر فرموده است. (۱)

۱۶- دعا برای امام، رعایت امانت الهی است که همانا وجود مبارک امام زمان علیه السلام می باشد. (۲)

۱۷- دعا به وجود امام زمان علیه السلام باعث زیاد شدن تابش نور امام در قلب فرد دعا کننده می شود.

۱۸- دعا به امام زمان علیه السلام نوعی اعانت و کمک به نیکی و تقواست؛ (۳) چون با ظهور آن حضرت تمام خیرات و نیکی ها ظاهر می شود.

۱۹- این دعا باعث هدایت به نور کتاب خدا، قرآن مجید می شود.

۲۰- دعای به حضرت صاحب الزمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» موجب قبول شدن اعمال نیک انسان می شود.

۲۱- با این دعا به پاداش و ثواب طلب علم می رسد اگر مقصودش استفاده از علوم ربانی امام زمان علیه السلام باشد.

۲۲- ایمن شدن از عقوبت ها و سختی های روز قیامت، ان شاء الله.

۲۳- با این دعا به دعوت خدا و پیامبر اوصلی الله علیه وآله پاسخ داده می شود.

ص: ۵۸

۱- ۱۰۳. در مورد آیات «عهد الله» و «اوفوا بعهدی» و «اوفوا بالعهد» چند حدیث وارد شده که فرموده اند: «نحن عهد الله فمن وفى بعهدنا فقد وفى بعهد الله» ما همان عهد الهی هستیم، هر که به عهد ما وفا نماید به عهد الهی عمل نموده است.؛ «کافی»، ج ۱، ص ۲۲۱؛ «بحار الانوار»، ج ۲۶، ص ۲۴۵.

۲- ۱۰۴. تفسیر فرات» فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۱۴۷.

۳- ۱۰۵. که خداوند فرموده است: «تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى» سوره مائده، آیه ۲.

۲۴- باعث می شود که دعا کننده در روز قیامت با امیرمؤمنان علیه السلام در درجه و مقام ایشان، همراه خواهد شد. (۱)

۲۵- دعا کننده، نزد خداوند متعال از محبوب ترین خلق خدا می شود. (۲)

۲۶- دعا کننده، نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله عزیزترین مردم می گردد. (۳)

۲۷- دعا کننده برای فرج و ظهور امام زمان علیه السلام از اهل بهشت خواهد شد. ان شاء الله.

۲۸- دعای حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله شامل حال چنین شخصی می شود. (۴)

۲۹- به سبب اهتمام و سعی در دعا به امام زمان علیه السلام خداوند او را در امر عبادت یاری می فرماید.

۳۰- ثواب و پاداش اعانت و کمک به مظلوم را شامل حال خود می کند.

۳۱- به وسیله این دعا، ثواب و پاداش احترام و تجلیل بزرگان حاصل می شود.

۳۲- رسیدن به ثواب کسی که طلب کننده خون به ناحق ریخته شده مظلوم کربلا و سایر مظلومان است.

۳۳- دعا به امام زمان علیه السلام باعث می شود که فرد توانایی تحمل

ص: ۵۹

۱- ۱۰۶. کمال الدین، ج ۱، باب ۲۶، حدیث ۱۴.

۲- ۱۰۷. کافی، ج ۲، ص ۱۶۴.

۳- ۱۰۸. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۹.

۴- ۱۰۹. احتجاج، طبرسی، ج ۱، ص ۸۸.

و پذیرش احادیث ائمه طاهرين عليهم السلام را پيدا کند.

۳۴- از این شخص دعا کننده در روز قیامت نوری ساطع خواهد شد که دیگران از آن استفاده خواهند کرد.

۳۵- شفاعت او برای هفتاد هزار نفر از گناهکاران پذیرفته می شود. (۱)

۳۶- باعث اطمینان و آرامش قلب در قیامت می شود.

۳۷- با استمرار و اهتمام در دعای تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام ثواب بیست حج حاصل می گردد.

۳۸- دعا برای امام زمان علیه السلام ثواب حج عمره دارد.

۳۹- ثواب دعا برای فرج، برابر ثواب دو ماه اعتکاف در مسجد الحرام است.

۴۰- ثواب دو ماه روزه با اعتکاف در مسجد الحرام را دارد.

۴۱- از آزاد کردن هزار بنده در راه خدا برتر است.

۴۲- از کمک کردن هزار اسب جنگی به رزمندگان در راه خدا بهتر است. و این برتری نیز نشانه بیشتر بودن ثواب آن است.

۴۳- اهتمام زیاد در دعا برای تعجیل ظهور و فرج امام زمان علیه السلام از ده مرتبه طواف دور خانه کعبه برتر است.

۴۴- صد هزار حاجت دعا کننده در روز قیامت روا می شود.

۴۵- با حضرت رسول خدا و ائمه طاهرين - سلام الله عليهم

ص: ۶۰

اجمعین - محشور خواهد شد.

۴۶- در هنگام مردن، به او مژده و بشارت خواهند داد.

۴۷- فرشتگان خدا در حق او دعا می کنند.

۴۸- گویا با این دعا به قلب شیطان تیر می زند.

۴۹- در روز قیامت و محشر، آنگاه که همه مردم مشغول حسابرسی اعمال خود هستند، او از طعام های بهشتی بهره مند می شود.

۵۰- از آفتاب سوزان روز قیامت محفوظ می ماند.

۵۱- از عذاب ها و سختی های عالم برزخ در امان خواهد شد.

۵۲- سبب سرور و خوشحالی رسول خدا صلی الله علیه و آله می شود.

۵۳- در عالم قبر و برزخ، رفیق و همراه نیکو پیدا می کند.

۵۴- حساب رسی اعمال او در قیامت آسان می شود؛ یعنی گناهان او عفو می گردد و سخت گیری نمی شود.

۵۵- درهای بهشت به روی او گشوده می شود. (۱)

۵۶- دعای حضرت سید الساجدین علیه السلام شامل حال او می گردد. (۲)

۵۷- با دعا کردن در حق امام زمان علیه السلام «اعتصام به جبل الله» (۳) حاصل

ص: ۶۱

۱- ۱۱۱. در دعای عرفه؛ «مفاتیح الجنان».

۲- ۱۱۲. صحیفه سجادیه» امام سجاد علیه السلام، دعای ۴۷؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۳۵۳.

۳- ۱۱۳. زیرا بنا بر فرمایش امامان معصوم علیهم السلام؛ از جمله امام صادق علیه السلام: «نحن جبل الله الذی قال الله... ما همان جبل الهی هستیم که خداوند فرموده است». «تفسیر فرات» ص ۹۱؛ «شواهد التنزیل» حاکم حسکانی، ج ۱، ص ۱۶۹؛ «بحار الانوار» ج ۳۶، ص ۱۹.

می شود؛ همان که خداوند متعال در قرآن کریم به آن امر فرموده است:

«وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا»؛^(۱)

آل عمران: ۱۰۳ و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اسلام]، و هرگونه وسیله وحدت، چنگ زنید، و پراکنده نشوید!

۵۸- سبب حصول توسل و تمسک به اهل بیت عصمت و طهارت خاتم انبیاء علیهم السلام می شود.^(۲)

۵۹- با این دعاها به یک سوم ثواب عبادت همه عابدان می رسد؛ بلکه به دو سوم عبادت آنان خواهد رسید، اگر دعا کردن او به امام زمان علیه السلام از جهت اظهار محبت به امیرالمؤمنین علیه السلام باشد و نیز هنگام دعا کردن دست های خود را به زاری و تضرع بالا بگیرد؛ زیرا با مداومت بر دعا به این کیفیت، محبت قلبی و زبانی و بدنی به امیرمؤمنان علیه السلام حاصل و اظهار می شود.

از رسول خداصلی الله علیه وآله روایت شده که فرمودند:

«هر که علی علیه السلام را با دل و زبان و دست، دوست بدارد، خداوند

ص: ۶۲

۱- ۱۱۴. سوره آل عمران، آیه ۱۰۳.

۲- ۱۱۵. همان حدیث متواتر که پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله فرمود: دو گوهر گرانبها برایتان می گذارم؛ قرآن و اهل بیت، که اگر به آن ها تمسک جویند هدایت می یابند. «کمال الدین» ج ۱، ص ۲۳۴؛ «عیون اخبار الرضا علیه السلام» ج ۲، ص ۶۲؛ «امالی» شیخ صدوق، ص ۴۱۵؛ «بحار الانوار» ج ۲، ص ۲۲۵.

متعال ثواب عبادت همه عابدان را به او مرحمت می فرماید»^(۱).

۶۰- سبب کامل شدن ایمان می شود.

۶۱- ثواب و پاداش به شهادت رسیدن در حضور خاتم پیامبران صلی الله علیه وآله را دارد.

۶۲- پاداش شهادت در حضور حضرت صاحب الزمان علیه السلام را دارد.

۶۳- ثواب احسان و نیکی کردن به امام زمان علیه السلام را دارد.

۶۴- ثواب اکرام و تجلیل از عالم را دارد؛ زیرا اکرام و احترام نمودن عالم عامل، یکی از بزرگ ترین عبادات محسوب می شود.

در کتاب «بحارالانوار»^(۲) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر که به مؤمن فقیهی اکرام و احترام نماید خداوند متعال در روز قیامت از او خشنود خواهد شد و هر که به او بی احترامی نماید خداوند از وی خشمناک خواهد بود»^(۳).

۶۵- ثواب بزرگداشت شخص کریم را دارد.

۶۶- سبب حصول برخی از احسان های حضرت صاحب الزمان علیه السلام به ما می شود.

ص: ۶۳

۱- ۱۱۶. تأویل الایات» استرآبادی، ص ۸۲۴؛ «روضه الواعظین» فتال نیشابوری، ج ۱، ص ۱۰۶؛ «بحارالانوار» ج ۳۹، ص ۲۸۸.

۲- ۱۱۷. بحارالانوار» ج ۲، ص ۴۴.

۳- ۱۱۸. عوالی اللالی» ابن جمهور احسایی، ج ۲، ص ۳۵۹.

۶۷- گویا اطاعت اولی الامر را نموده است.

۶۸- به مقام و درجه شهیدان؛ بلکه شهیدان در خدمت امیرالمؤمنین علیه السلام خواهد رسید.

۶۹- در مجلسی که برای امام زمان علیه السلام دعا می شود، فرشتگان خداوند حاضر خواهند شد. (۱)

۷۰- دعا به امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در عصر غیبت آن حضرت، فضیلت بیشتری دارد نسبت به دعا در زمان ظهور ایشان و تشکیل حکومت، مطابق احادیث و روایاتی که در این زمینه رسیده است. (۲)

در این مختصر به همین مقدار اکتفا می کنم، هر که خواستار مطالب بیشتری است به کتاب «مکیال المکارم» رجوع نماید که در آنجا به طور مفصل و به همراه ادله و احادیث ائمه اطهار علیهم السلام ذکر نموده ام. (۳)

شرایط رسیدن به آثار و فواید دعا

اشاره

از آنچه توضیح داده شد معلوم می شود که دعا کردن برای امام

ص: ۶۴

۱- ۱۱۹. بحارالانوار» ج ۱، ص ۲۰۵.

۲- ۱۲۰. کافی» ج ۱، ص ۳۳۳؛ «کمال الدین» ج ۲، ص ۶۴۵؛ «وسائل الشیعه» ج ۱، ص ۷۷؛ «بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۷.

۳- ۱۲۱. مکیال المکارم» ج ۱، باب پنجم، ص ۲۷۸.

زمان علیه السلام در بین سایر عبادات، دارای جامعیت و فواید زیادی است که عبادات دیگر از چنین ویژگی ای برخوردار نیستند، از این جهت که پاداش فراوان و برکات زیادی به سبب آن حاصل می گردد؛ لکن باید دانست که رسیدن به تمامی آن فواید و ثواب ها به طور کامل، مطابق آنچه از آیات و روایات معلوم می شود، سه شرط مهم دارد:

شرط اول: ایمان

مقصود از ایمان، یقین قلبی و اقرار زبانی به اصول دین و مذهب است که در سه مطلب خلاصه می شود:

یکم: شناخت و معرفت به خداوند متعال و اعتقاد به وحدانیت او و صفات سلبيه و ثبوتیه که یکی از آنها عدل می باشد.

دوم: معرفت و شناخت رسول او؛ یعنی حضرت خاتم الانبیاء علیهم السلام و عقیده به خاتمیت آن حضرت و اینکه هرچه ایشان فرموده حق است که از آن جمله، معاد و سایر ضروریات دین است.

سوم: معرفت و شناسایی دوازده امام علیهم السلام که اول آنها حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و آخر ایشان امام زمان حضرت حجه بن الحسن العسکری «عجل الله تعالی فرجه الشریف» می باشند. و اینکه آن حضرت زنده و غایب است و نخواهد مُرد تا آنکه ظاهر شود و جهان را از عدل و داد پر نماید.

پس هرگاه کسی در یکی از این امور شک داشته باشد، مؤمن نیست و هیچ عملی هم از او قبول نمی شود، و اگر به این حال بمیرد اهل نجات

نخواهد بود. همچنین است اگر یکی از ضروریات دین را انکار کند.

مراد از ضروریات دین، آن حکم‌هایی هستند که برای هر فردی که در اسلام و مسلمانی رشد نموده، روشن است که آن حکم جزو دین اسلام است؛ مثل واجب بودن نمازهای پنجگانه در هر شبانه روز، واجب بودن روزه ماه رمضان، حرام بودن ربا، شراب نوشیدن و مانند آنها.

شرط دوم: تحصیل تقوای واقعی

باید دانست که تقوا به معنای پرهیزکاری است و دارای چهار درجه می باشد که با تفاوت این درجات، ثواب و پاداش و پذیرش اعمال فرد باتقوی نیز متفاوت خواهد شد.

درجات تقوی و ثمره هر کدام:

درجه اول: اجتناب از گناهان کبیره، اولین درجه تقوی است و آن گناهی می باشد که در دین اسلام، بزرگ شمرده شده است. هرگاه شخصی این درجه از تقوی را به دست آورد، گناهان صغیره او هم عفو می شود و به ثواب اعمال خیر می رسد و داخل بهشت می شود. دلیل آن هم آیه شریفه است که می فرماید:

«إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نَكْفُرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ نُدْخِلْكُمْ مُدْخَلَ كَرِيمًا»؛ (۱)

ص: ۶۶

اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی می شوید پرهیز کنید، گناهان کوچک شما را می پوشانیم؛ و شما را در جایگاه خوبی وارد می سازیم.

روایاتی هم در این زمینه وجود دارد. (۱)

پس بر هر مؤمنی که طالب ثواب است و از عذاب الهی می ترسد، لازم است که گناهان کبیره را حداقل بشناسد تا از آنها پرهیز نماید.

در این مورد مرحوم مبرور ثقه الاسلام آقای حاج شیخ محمد علی «که خداوند درجات او را عالی بفرماید» رساله خوبی نوشته اند که شایسته است مؤمنان آن را تهیه نموده و از آن بهره مند شوند. (۲)

دو نکته قابل توجه: یکی این است که هر گناه صغیره ای که زیاد انجام شود و بر آن اصرار کنند، کبیره خواهد شد؛ چنان که در روایت نقل شده و علماء نیز بر آن اتفاق نموده اند. (۳)

و دیگر اینکه ترک هر واجبی حرام است؛ لکن بعضی از واجبات آنقدر اهمیت دارند که ترک آنها گناه کبیره محسوب می شود؛ مثل ترک نماز. و برخی نیز ترک آنها فقط حرام است؛ و گناه آن صغیره می باشد؛

ص: ۶۷

۱- ۱۲۳. من لا یحضره الفقیه» ج ۳، ص ۵۷۵؛ «ثواب الاعمال» شیخ صدوق، ص ۱۲۹؛ «وسائل الشیعه» ج ۱۵؛ ص ۳۱۶؛ «بحار الانوار» ج ۸، ص ۳۵۱.

۲- ۱۲۴. همچنین یکی از کتاب های معروف در این زمینه، اثر شهید آیت الله دستغیب به نام «گناهان کبیره» است که مطالعه آن برای عموم مفید می باشد.

۳- ۱۲۵. کافی» ج ۲، ص ۲۸۸؛ وسائل اشیعه» ج ۱۵، ص ۳۳۷؛ «غرر الحکم و درر الکلم» آمدی، حدیث ۱۸۷؛ «بحار الانوار» ج ۶۸، ص ۲۵۰ و ج ۸۵، ص ۴۰.

مثل اینکه کسی جواب سلام را ندهد که کبیره بودن آن معلوم نیست؛ مگر اینکه باعث بی احترامی به مؤمن سلام کننده و ناراحتی و آزار او شود.

درجه دوم: این درجه که بالاتر از درجه اول است، پرهیز نمودن از تمام گناهان می باشد و روشن است که هر کسی این درجه از تقوی را حاصل کند، ثواب عبادتش کامل تر از اولی است. تحصیل این دو درجه از تقوی، مطابق آیات و روایات رسیده، واجب می باشد. (۱)

درجه سوم: این درجه که در مرحله بالاتر از دو درجه قبلی است، با ترک مکروهات حاصل می شود، به جهت ترس از ارتکاب کارهای حرام.

درجه چهارم: این درجه که درجه کامل تری از تقوی می باشد با ترک مباحات حاصل می شود، چنین شخصی مباحات را ترک می کند تا ناخواسته مرتکب مکروهات و محرمات نشود.

درجه سوم و چهارم، مخصوص مقام مؤمنان کامل است که هر عملی انجام می دهند، مورد رضایت خداوند سبحان می باشد. (۲)

شرط سوم: لزوم تهذیب اخلاق

یکی از شرایط رستگار شدن به ثواب های کامل، تهذیب نفس و پاک

ص: ۶۸

۱- ۱۲۶. یعنی هم گناهان کبیره و هم گناهان صغیره را ترک کند که در واقع، این قدم اول در کسب تقوی می باشد و گرنه ارتکاب گناه صغیره بدون توبه و همراه با اصرار بر آن، شخص را به فسق می کشاند.

۲- ۱۲۷. یعنی اولاً- هیچ گناهی انجام نمی دهند؛ ثانیاً به همه واجبات عمل می کنند؛ ثالثاً مستحبات را عمل می کنند تا از فیضی محروم نشوند؛ رابعاً هم مکروهات و هم مباحات را ترک می نمایند تا ناخواسته مرتکب حرام نشوند.

نمودن آن از صفات رذیله و ناشایست است؛ یعنی صفات زشتی که در باطن انسان، کمین کرده و او را از ساحت قرب الهی دور انداخته اند؛ مثل تکبر، حرص، حسد، کینه، نفاق، محبت دنیا، عجب و غیر آنها را از خود دور نماید؛ چون با وجود چنین صفاتی، انسان به مطلوب خود نخواهد رسید. حتی بعضی از این صفات آنقدر مؤثر است که شخص را به کلی از ثواب محروم می کنند؛ بلکه باعث زوال ایمان او می شوند؛ مثل محبت دنیا و مانند آن.

اگر بخواهم در این زمینه به طور مفصل بنویسم، کتاب بزرگی خواهد شد، بنابراین به همین مقدار اشاره نمودم.

من آنچه شرط بلاغ است با تو می گویم

تو خواه از سخنم پند گیر و خواه ملال

پس هرگاه شخص مؤمن این شرایط را به دست آورد و بر دعا برای وجود مبارک امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» مداومت و اهتمام داشته باشد و تعجیل در فرج و ظهور آن حضرت را از خداوند عزوجل درخواست نماید، ان شاء الله به تمام برکات و ثواب های گفته شده خواهد رسید.

اشکال و شبهه

ممکن است برخی از کوتاه نظران، این نکته را بعید بدانند که چگونه در مقابل یک عمل کوچک و مختصر، این همه ثواب ها و فواید داده می شود؟

ص: ۶۹

به این اشکال و شبهه، سه جواب داده می شود:

جواب اول: عمل شریف دعا به وجود مبارک امام زمان و ظهور آن حضرت «عَجَّلِ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ»، نزد اهل بصیرت، عمل کوچکی نیست تا آنکه جای این استبعاد را داشته باشد، بلکه در نهایت بزرگی و کمال عظمت شأن است.

کوچکی و بزرگی هر چیزی را عارف و عالم به آن تشخیص می دهد؛ مثل آنکه چه بسا یک دانه جواهر کوچک، هزارها تومان قیمت دارد؛ لکن این ارزش را فقط اهل خبره آن اطلاع دارند و شخص غیر خبره و بی اطلاع حق ندارد به آن فرد دانا اعتراض کند که چرا این دانه را اینقدر زیاد قیمت گذاشتی؟

دانای به شأن امام و قیمت دعا به وجود امام زمان علیه السلام نیز فقط خداوند عالمیان و خاتم پیامبران و ائمه طاهرين عليهم السلام می باشند.

دعا برای امام زمان «روحي و ارواح العالمين له الفداء» همانند شهادتین است که هر چند کوچک و مختصر است؛ لکن به محض گفتن آن، شخص کافر، مسلمان و پاک و محترم و بهشتی می شود. همچنین است سایر آثاری که دارد. پس کسی حق ندارد برای کوچک بودن ظاهر کلمه و آسانی آن، آثار آن را انکار نماید.

جواب دوم: ثواب هایی که خداوند متعال در مقابل هر عملی عطا

می فرماید به نحو تفضّل است نه استحقاق شخص؛ مثل این دعا و سایر عبادات بندگان، مثل هدیه ای است که شخصی محتاج به خدمت شخصیتی کریم می برد، به یقین آن فرد کریم به قیمت این هدیه نگاه نمی کند؛ بلکه به مقتضای فضل و کرم خودش عطا می فرماید.

چه بسا یک گل به کسی تعارف می کنند ولی او در مقابل، صدها برابر آن را انعام می دهد و همه نیز این کرم او را تحسین می کنند.

در حدیث است که کنیزی از کنیزان حضرت امام حسین علیه السلام یک عدد گل به آن حضرت تعارف کرد و آن جناب او را آزاد نمودند.

جواب سوم: تمام عطاها و ثواب هایی که به دعا کننده در حقّ امام زمان علیه السلام داده می شود، در حقیقت عطیه و بخشش خداوند متعال به خود آن حضرت و اکرام آن بزرگوار است و روشن است که امام زمان علیه السلام استحقاق این عطایا و مراتب فوق آنها را نیز دارا می باشند.

مثلاً هرگاه شخص بزرگی بخواهد فرد بزرگ دیگری را ضیافت نماید، نسبت به هر یک از خادمان و همراهان و غلامان او هم احسان و انعام خواهد کرد؛ در صورتی که آن افراد به خودی خود لیاقت چنین تجلیل و پذیرایی را ندارند، لکن به جهت انتساب و تعلّقی که به آن فرد بزرگ دارند، مورد لطف واقع می شوند.

به هر حال این اکرام خادمان، در حقیقت تجلیل و احترام صاحب آنهاست. به گونه ای که اگر نسبت به هر یک از آنان اندک کوتاهی

صورت گیرد، باعث تکدر خاطر و گله آن شخص بزرگ می شود.

چنان که کثرت ثواب ها و عطایایی هم که به زایران و گریه کنندگان حضرت سید الشهداء علیه السلام عنایت می شود، به جهت انتساب و تعلق آنان به آن حضرت است نه از جهت استحقاق خودشان.^(۱)

نثار حُسن جمال حبیب اگر آرند

دو عالمی ز کریمان عجب نیندارند

ص: ۷۲

۱- ۱۲۸. از جمله به این احادیث که از معصومین علیهم السلام رسیده توجه فرمایید: الف) هفتاد هزار ملک تا روز قیامت در حرم امام حسین علیه السلام حاضرند و برای زائران آن حضرت دعا می کنند. ب) روز عرفه، خداوند متعال ابتدا به زائران امام حسین علیه السلام نظر می کند سپس به حاجیان در صحرای عرفات. ج) هیچ کسی در روز قیامت نیست مگر اینکه آرزو می کند از زائران امام حسین علیه السلام باشد. «من لا يحضره الفقيه» ج ۲، ص ۵۸۱؛ «وسائل الشیعه» ج ۱۴، ص ۴۶۲؛ «بحار الانوار» ج ۹۸، ص ۱۸.

برخی اوقات و حالات است که نسبت به سایر اوقات، اهتمام و تأکید بیشتری در دعا برای امام زمان علیه السلام و تعجیل فرج آن حضرت شده است، ما در این بحث مختصر به بیان برخی از آنها به نحو اختصار می پردازیم:

اول: در قنوت نمازها؛

چنان که در قنوت های متعددی از ائمه طاهرين عليهم السلام روایت شده است؛ از آن جمله در «مستدرک الوسائل»^(۱) روایت است که حضرت صادق علیه السلام به شیعیان خود امر می فرمودند که در قنوت نمازها بعد از کلمات فرج «لا اله الا الله الحليم الكريم ... تا آخر»^(۲) این دعا را بخوانند:^(۳)

ص: ۷۳

-
- ۱- ۱۲۹. مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۴۰۴.
 - ۲- ۱۳۰. بقیه آن چنین است: «لا اله الا الله الحليم الكريم لا اله الا الله العلي العظيم سبحان الله رب السموات السبع و رب الارضين السبع و ما فيهن و ما بينهن و ما تحتهن و رب العرش العظيم و الحمد لله رب العالمين.» «الكافي» كليني، ج ۳، ص ۱۲۲؛ «من لا يحضره الفقيه» شيخ صدوق، ج ۱، ص ۱۳۱؛ «التهديب» شيخ طوسي، ج ۱، ص ۲۸۸.
 - ۳- ۱۳۱. البته اصل این دعا از امام علی علیه السلام نیز روایت شده است.

«اللَّهُمَّ إِلَيْكَ شَخَّصَتِ الْأَبْصَارُ وَ نُقِلَتِ الْأَقْدَامُ وَ رُفِعَتِ الْأَيْدِي وَ مُدَّتِ الْأَعْنَاقُ وَ أَنْتَ دُعِيتَ بِاللُّسْنِ وَ إِلَيْكَ سَبَّحُوهُمْ وَ نَجَّوهُمْ فِي الْأَعْمَالِ، رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَ أَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُوا إِلَيْكَ فَتَقَدَّ نَبِينَا وَ غَيْبَهُ إِمَامِنَا وَ قَلَّ عِدَدُنَا وَ كَثُرَ أَعْدَاؤُنَا وَ تَظَاهَرَ الْأَعْدَاءُ عَلَيْنَا وَ وَقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، فَفَرِّجْ ذَلِكَ اللَّهُمَّ بَعْدَلِ تَظْهِرُهُ وَ إِمَامِ حَقِّ نَعْرِفُهُ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ» (١).

حقیر گوید: هر گاه نتواند این دعا را بخواند، یا وقت تنگ باشد، کفایت می کند جهت دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام حداقل اینکه بگوید:

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ مَوْلَانَا صَاحِبِ الزَّمَانِ عَجِّلْ خِزْيَ أَعْدَائِهِ».

دوم: بعد از هر نماز واجب، چنان که بیان خواهد شد. (٢)

سوم: بعد از هر دو رکعت از نماز نافله شب. (٣)

ص: ٧٤

-
- ١- ١٣٢. بحار الانوار، ج ٨٢، ص ٢٠٧؛ «مفتاح الفلاح» شیخ بهایی، ص ٥٧.
 - ٢- ١٣٣. رضیت بالله رباً... فاحفظه من بین یدیه و من خلفه و عن یمینه و عن شماله و عن فوقه و من تحته...؛ «کافی» ج ٢، ص ٥٤٨؛ «من لا یحضره الفقیه» ج ١، ص ٣٢٧؛ «بحار الانوار» ج ٨٣، ص ٤٢.
 - ٣- ١٣٤. مصباح کفعمی «ابراهیم بن علی عاملی کفعمی، ص ٧٥.

چهارم: به خصوص هر صبح و شام. (۱)

پنجم: هر وقت آن حضرت را زیارت می کنی. مطابق آنچه که شهید رحمه الله (۲) در کتاب دروس خود فرموده است.

ششم: هر وقت می خواهی برای خودت دعا کنی، اول برای امام زمان علیه السلام دعا کن، آنگاه برای خودت دعا نما. چنان که از روایات و ادعیه استفاده می شود.

هفتم: روزهای پنجشنبه؛ به خصوص در کتاب «جمال الاسبوع» (۳) روایت فرموده که در روز پنجشنبه مستحب است که صد مرتبه بگویند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ أَهْلِكَ عِدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ». (۴) که این صلوات دارای فضیلت بسیار است.

ص: ۷۵

۱- ۱۳۵. کافی» ج ۲، ص ۵۲۹؛ «مصباح المتهدجد» ص ۲۱۳؛ «بحار الانوار» ج ۸۳، ص ۱۵۰؛ و دعای عهد در مفاتیح الجنان.
۲- ۱۳۶. نامش ابو عبد الله محمد بن جمال الدین مکی عاملی «نور الله ضریحه» معروف به شهید اول، متولد ۷۳۶ و متوفای ۷۸۶ هجری قمری و از علمای طراز اول اسلام و شیعه است. وی اگرچه مورد توجه تمام فقهای شیعه و سنی قرار داشت؛ لکن مورد حسد و کینه متعصبین قرار گرفته، به طرز فجیعی به شهادت رسید. برخی از کتاب های روایی و فقهی وی از این قرار است: لمعه، ذکری اربعین، دروس، مزار، و مجموعه شهید اول.

۳- ۱۳۷. ص ۱۷۸.

۴- ۱۳۸. مصباح المتهدجد» شیخ طوسی، ص ۲۶۵؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۱۴۲.

هشتم: روزهای جمعه؛ به خصوص در وقت زوال (ظهر) و بعد از نماز ظهر و عصر آن روز؛ چنان که از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که برترین اعمال روز جمعه آن است که بعد از نماز عصر، صد مرتبه بگویی:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ». (۱)

نهم: روز عید ماه رمضان (عید فطر). (۲)

دهم: روز عید قربان. (۳)

یازدهم: روز عید غدیر. (۴)

دوازدهم: روز عرفه. (۵)

سیزدهم: روز ۲۵ ماه ذیقعد که روز «دحو الارض» است. (۶)

ص: ۷۶

۱- ۱۳۹. جمال الاسبوع» سید بن طاووس، ص ۴۴۹؛ «بحار الانوار»، ج ۸۶، ص ۳۵۳؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۶، ص ۹۴.

۲- ۱۴۰. اللهم صل على وليك المنتظر امرك، المنتظر لفرج اوليائك، اللهم اشعب به الصدع...؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۲۸۳؛ «بحار الانوار» ج ۸۸، ص ۱۶.

۳- ۱۴۱. اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۲۸۰.

۴- ۱۴۲. المقنعه» شیخ مفید، ص ۲۵؛ «اقبال الاعمال» سید بن طاووس، ص ۴۹۲؛ «بحار الاعمال» ج ۹۵، ص ۳۱۹.

۵- ۱۴۳. دعای امام سجاده علیه السلام در روز عرفه، «صحیفه السجادیه» دعای ۴۷ و دعای امام صادق علیه السلام؛ «اقبال الاعمال» ص ۳۵۰.

۶- ۱۴۴. اقبال الاعمال» ص ۳۱۲؛ «زاد المعاد» ص ۲۳۶.

چهاردهم: شب نیمه ماه شعبان. (۱)

پانزدهم: روز نیمه ماه شعبان. (۲)

شانزدهم: تمام ماه مبارک رمضان. (۳)

هفدهم: خصوص شب های ماه رمضان.

هجدهم: خصوص شب قدر. (۴)

نوزدهم: خصوص روز ۲۱ ماه رمضان، بعد از نماز صبح.

بیستم: روز عاشوراء. (۵)

و دلایل هر یک را در کتاب «مکیال المکارم» (۶) ذکر کرده ام.

بیست و یکم: روز نوروز؛ با توجه به حدیثی که از معلی بن خنیس

ص: ۷۷

۱- ۱۴۵. که شب میلاد سراسر نور قائم آل محمد علیهم السلام می باشد.

۲- ۱۴۶. همان گونه که خود آن حضرت نیز در روز ولادتش چنین دعا کرد: «اللهم انجز لی وعدی و أتمم لی امری و ثبت و طأتی و املأ الارض بی عدلاً و قسطاً...»؛ «کمال الدین» ج ۲، ص ۴۲۸؛ «بحار الانوار» ج ۵۱، ص ۱۳.

۳- ۱۴۷. «مُقنعه» شیخ مفید، ص ۳۳۶، «مصباح المتهدجد» ص ۶۱۴؛ «التهدیب» شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۱۴؛ «بحار الانوار» ج ۴۲، ص ۲۵۲.

۴- ۱۴۸. دعای معروف «اللهم کن لولیک الحجه بن الحسن...» را نیز علمای بزرگوار برای شب های قدر، بخصوص شب بیست و سوم نقل نموده اند که ایستاده و نشسته و در هر حالی بخوانند. «الکافی» ج ۴، ص ۱۶۲؛ «التهدیب» شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۰۲؛ «بحار الانوار» ج ۹۴، ص ۳۴۹.

۵- ۱۴۹. «مصباح المتهدجد» طوسی، ص ۷۸۲؛ «اقبال الاعمال» ابن طاووس، ص ۵۶۹؛ «بحار الانوار» ج ۹۸، ص ۳۰۵.

۶- ۱۵۰. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» از ابتدای ج ۲.

در کتاب «زادالمعاد» از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند:

«هیچ روز نوروزی نیست مگر آنکه ما انتظار فرج می کشیم.»^(۱)

پس مؤمن هم باید به امام خود تاسی کند و در انتظار و دعاگویی ایشان اهتمام زیاد نماید.

بیست و دوم: هر وقت غم و اندوهی رخ می دهد،^(۲) باید مخصوصاً برای امام زمان علیه السلام دعا کند و رفع هم و غم آن حضرت را از خداوند متعال طلب نماید؛ چون از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر وقت غم و اندوهی بر قلب امام عارض می شود، آن غم در قلب شیعیانش نیز اثر می کند.»

و از این جهت است که در بعضی اوقات، قلب مؤمن، محزون و غمناک می شود، با وجود آنکه در ظاهر هیچ سبب و علتی برای آن نمی یابد.

ص: ۷۸

۱- ۱۵۱. عوالی اللآلی» ابن جمهور احسایی، ج ۳، ص ۴۰؛ «وسائل الشیعه»، ج ۸، ص ۱۷۳؛ «بحار الانوار»، ج ۵۲، ص ۳۰۸؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۶، ص ۳۵۲.

۲- ۱۵۲. مطابق همان توقیع شریف امام زمان علیه السلام که فرمود: «واکثروا الدعاء لتعجیل الفرج فان ذلک فرجکم».

مطلب هشتم برخی از دعاهای مربوط به امام زمان علیه السلام

باید دانست که رسیدن به فواید و ثواب های دعا به صاحب الزمان علیه السلام و طلب تعجیل فرج و ظهور آن حضرت به نحو کامل، وقتی حاصل می شود که شخص در دعا به امام و طلب فرج و ظهورش از خداوند عالمیان، اهتمام زیاد و مداومت داشته باشد؛ یعنی زیاد دعا کند و فرج و ظهورش را از خداوند بخواهد، برای رفع غم و اندوه از قلب مبارک او از حقّ تعالی درخواست نماید، به هر زبانی که میسر شود؛ چه فارسی و چه عربی و غیر از آنها.

برخی آداب دعا برای حضرت

برخی آداب دعا برای حضرت (۱)

۱- سزاوار است که هنگام دعا برای امام زمان علیه السلام حالت تضرّع و زاری داشته باشد؛ مثل کسی که برای عزیزترین اهل خودش در هنگام اضطرار دعا می کند.

ص: ۷۹

۱- ۱۵۳. علاوه بر آداب کلی دعا کردن؛ از جمله: استغفار و توبه، طاهر بودن، اخلاص و توجه به خداوند، صلوات در آغاز و پایان دعا، یقین و امید به استجاب و رحمت خداوند متعال

۲- هدفش از دعا کردن صاحب الزمان علیه السلام اظهار محبت به خداوند متعال و حضرت رسول صلی الله علیه و آله و امام زمان علیه السلام باشد.

۳- بهتر است همان دعاهایی را بخواند که از ائمه طاهرين عليهم السلام برای آن بزرگوار روایت شده است و آنها هم بسیار است که حقیر در این مختصر به ذکر چند دعا اکتفا می نمایم:

اول: در کتاب «فقیه» (۱) از حضرت امام محمد تقی علیه السلام روایت شده است که بعد از هر نماز واجب، این دعا را بخوان:

«رَضِيَتْ بِاللَّهِ رَبًّا وَ بِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَ بِالْقُرْآنِ كِتَابًا، وَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نَبِيًّا، وَ بِعَلِيٍّ وَ لِئَاءِ، وَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَ الْحُجَّهِ بْنِ الْحَسَنِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أُنْمَهُ.»

اللَّهُمَّ وَ لِيُكَ الْحُجَّةُ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ، وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ، وَ امْدُدْ لَهُ فِي عُمْرِهِ، وَ اجْعَلْهُ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ الْمُسْتَنْصِرَ لِدِينِكَ، وَ أَرِهِ مَا يُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ فِي نَفْسِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ فِي أَهْلِهِ وَ مَالِهِ وَ فِي شِيعَتِهِ وَ فِي عَدُوِّهِ، وَ أَرِهِمْ مِنْهُ مَا يَحْذَرُونَ وَ أَرِهِ فِيهِمْ مَا يُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ، وَ اشْفِ صُدُورَنَا وَ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ.» (۲)

ص: ۸۰

۱- ۱۵۴. من لا يحضره الفقيه» شيخ صدوق، ج ۱، ص ۳۲۷.

۲- ۱۵۵. الكافي»، ج ۲، ص ۵۴۷؛ «بحار الانوار»، ج ۸۳، ص ۴۲.

دوم: در «بحار الانوار»^(۱) و غیر آن از امام صادق علیه السلام روایت شده که این دعا را بعد از هر نماز بخوانند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. اللَّهُمَّ إِنَّ رَسُولَكَ الصَّادِقَ الْمُصِیْقَ الْأَمِينَ صَلَّوْا تُكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ مَا تَرَدَّدْتُ فِي شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَتَرَدُّدِي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَ أَنَا أَكْرَهُ مَسَائَتَهُ.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ لَوْلِيِّكَ الْفَرَجَ وَ النَّصْرَ وَ الْعَافِيَةَ وَ لَا تَسْؤُنِي فِي نَفْسِي وَ لَا فِي أَحَدٍ مِنْ أَحِبَّتِي».^(۲)

سوم: در «فروع کافی»^(۳) روایت شده که این دعا را در هر حال و هر وقتی بخوانند؛ به خصوص در ماه مبارک رمضان و به ویژه در شب بیست و سوم آن ماه، پس بعد از حمد خدا و صلوات بر خاتم انبیاء صلی الله علیه و آله می گوئی:

«اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيِّكَ الْخَجَّجِ بْنِ الْحَسَنِ صَاحِبِ الزَّمَانِ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وَلِيًّا وَ حَافِظًا وَ نَاصِرًا»^(۴) و

ص: ۸۱

۱- ۱۵۶. بحار الانوار» ج ۸۳ ص ۷.

۲- ۱۵۷. مصباح المتهدج» طوسی، ص ۵۷؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۱۲؛ «مصباح کفعمی»، ص ۲۳؛ «مهج الدعوات» ابن طاووس، ص ۱۳۴؛ «فلاح السائل» ابن طاووس، ص ۱۶۷.

۳- ۱۵۸. الکافی»، ج ۴، ص ۱۶۲.

۴- ۱۵۹. در برخی از کتاب ها چنین است: «قائداً و ناصراً و دليلاً و عيناً»؛ «تهذيب الاحكام» طوسی، ج ۳، ص ۱۰۳؛ «مصباح المتهدج» طوسی، ص ۶۳۰؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۲۰۳؛ «مصباح» کفعمی، ص ۵۸۶؛ «فلاح السائل»، ص ۴۶.

دَلِيلًا وَقَائِدًا وَعَيْنًا (۱) حَتَّى تُشْكِنَهُ أَرْضَكَ طَوْعًا وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا (۲).

چهارم: در کتاب «جمال الاسبوع» (۳) از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت شده است که باید صلوات بر حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه را به این کیفیت فرستاد:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَوَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَّائِكَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَ تَهُمْ تَطْهِيرًا.

اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ وَانصُرْ بِهِ أَوْلِيَّائِكَ وَأَوْلِيَاءَهُ وَشِيعَتَهُ وَأَنْصَارَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ طَاغٍ وَبَاغٍ وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَاحْرُسْهُ وَامْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَآلَ رَسُولِكَ وَأَطْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَانصُرْ ناصِرِيهِ وَاخْذُلْ خَاذِلِيهِ وَأَقْصِمْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِهِ وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا وَامْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَأَطْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَأَتْبَاعِهِ وَ

ص: ۸۲

۱- ۱۶۰. در مصدر چنین آمده است: «عونا و عينا».

۲- ۱۶۱. اقبال الاعمال» ابن طاووس، ص ۸۵؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۷، ص ۴۸۳.

۳- ۱۶۲. جمال الأسبوع» ابن طاووس، ص ۴۹۳.

شِعْتِهِ وَ أَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ وَ فِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ رَبِّ الْعَالَمِينَ آمِينَ» (۱).

مؤلف گوید: چون این صلوات، مشتمل است بر دعای به آن حضرت، خواندن آن در هر حال و هر وقتی مناسب است.

پنجم: دعایی است که در «جمال الاسبوع» (۲) از حضرت رضاعلیه السلام روایت شده است که با این دعا به حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه دعا نمایند. این دعا وقت مخصوصی ندارد؛ بلکه هر وقت که توانستند این دعا را بخوانند، و این حقیر عاصی را نیز به خیر یاد کنند، دعا چنین است:

«اللَّهُمَّ صَيِّرْ عَلِيَّ مُحَمَّدًا وَ آلَ مُحَمَّدٍ وَ اذْفَعْ عَنِّي وَلِيِّكَ وَ خَلِيفَتِكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ، وَ لِسَانِكَ الْمُعَبِّرَ عَنكَ بِإِذْنِكَ النَّاطِقِ بِحِكْمَتِكَ، وَ عَيْنِكَ النَّاطِرَةَ فِي بَرِّيَّتِكَ وَ شَاهِدًا عَلَيَّ عِبَادِكَ، الْحَاجُّ (۳) الْمُجَاهِدِ الْمُجْتَهِدِ عَبْدُكَ الْعَائِدُ بِكَ.

اللَّهُمَّ وَ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقْتَ وَ ذَرَأْتَ وَ بَرَأْتَ وَ أَنْشَأْتَ وَ صَوَّرْتَ، وَ احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَن يَمِينِهِ وَ عَن شِمَالِهِ وَ مِنْ قَوْفِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضَيِّعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ، وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ وَصِيَّ رَسُولِكَ وَ آبَاءَهُ أُمَّتِكَ وَ دَعَائِمَ دِينِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ، وَ اجْعَلْهُ فِي

ص: ۸۳

-
- ۱- ۱۶۳. مصباح المتهجد» طوسی، ص ۴۰۵؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۳۰۴؛ «بحار الانوار»، ج ۹۱، ص ۷۸.
 - ۲- ۱۶۴. جمال الاسبوع» ابن طاووس، ص ۵۱۲.
 - ۳- ۱۶۵. در مصدر چنین آمده: «الجحجاج» به معنای بزرگ مرد سخی و کریم. «لسان العرب» ج ۲، ص ۴۲۰.

وَدِيعَتِكَ الَّتِي لَا تَضِيعُ وَفِي جِوَارِكَ الِّدِي لَا يُخْفَرُ(١) وَفِي مَنَعِكَ وَعِزِّكَ الِّدِي لَا يُقَهَّرُ.

اللَّهُمَّ وَآمِنُهُ بِأَمَانِكَ الْوَثِيقِ الِّدِي لَا يُخَذَلُ مِنْ أَمْنَتِهِ بِهِ، وَاجْعَلْهُ فِي كَنَفِكَ الِّدِي لَا يُضَامُ مَنْ كَانَ فِيهِ، وَانصُرْهُ بِنَصْرِكَ الْعَزِيزِ، وَ أَيْدُهُ بِجُنْدِكَ الْغَالِبِ وَقُوَّةِ بِقُوَّتِكَ وَ أَرْدْفُهُ بِمَلَائِكَتِكَ.

اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ، وَ أَلْبَسْهُ دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ وَ حُفَّهُ بِالْمَلَائِكَةِ حَقًّا.

اللَّهُمَّ وَ بَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا بَلَّغْتَ الْقَائِمِينَ بِقِسْطِكَ مِنْ أَتْبَاعِ النَّبِيِّينَ.

اللَّهُمَّ اشْعَبْ بِهِ الصَّدْعَ وَ ارْتُقْ بِهِ الْفَتْقَ وَ أَمِتْ بِهِ الْحَيُورَ وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَيْدَلَ وَ زَيِّنْ بِطَوْلِ بَقَائِهِ الْأَرْضَ، وَ أَيْدُهُ بِالنَّصِيرِ وَ انصُرْهُ بِالرُّعْبِ، وَ افْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا وَ اجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّهِ سُلْطَانًا نَصِيرًا.

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ الْقَائِمَ الْمُنْتَظَرَ وَ الْإِمَامَ الِّدِي بِهِ تَنْتَصِرُ وَ أَيْدُهُ بِنَصْرِ عَزِيزٍ وَ فَتْحٍ قَرِيبٍ وَ وَرَثَهُ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبَهَا اللَّاتِي بَارَكْتَ فِيهَا، وَ أَحْيِ بِهِ سَيِّئَةَ نَبِيِّكَ صِلَاوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنْ الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ، وَ قُوَّةِ نَاصِرِهِ وَ اخذُ خَازِلِهِ وَ دَمْدَمِ عَلَى مَنْ نَصَبَ لَهُ وَ دَمَّرَ عَلَى مَنْ غَشَّهُ.

اللَّهُمَّ وَ اقْتُلْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ وَ عَمِيدَهُ وَ دَعَائِمَهُ وَ الْقُؤَامَ بِهِ، وَ اقْصِمْ بِهِ رُؤْسَ الضَّلَالَةِ وَ شَارِعَةَ الْبِدْعَةِ وَ مُمَيَّتَةَ الشُّنَّةِ وَ مُسَوِّيَةَ الْبَاطِلِ وَ اذْلِلْ بِهِ

ص: ٨٤

الْجَبَّارِينَ، وَ أَبْرَ بِهِ الْكَافِرِينَ (۱) وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا وَ أَيْنَ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا وَ بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا وَ سَهْلِهَا وَ جَبَلِهَا حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دَيَّاراً وَ لَا تُبْقِيَ لَهُمْ آثَاراً.

اللَّهُمَّ وَ طَهِّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ وَ اشْفِ مِنْهُمْ عِبَادَكَ وَ اعِزَّ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَخِي بِهِ سَيِّدِنَ الْمُرْسَلِينَ وَ دَارِسَ حُكْمِ النَّبِيِّينَ، وَ جَدِّدْ بِهِ مَا مُجِيَ مِنْ دِينِكَ وَ بَدِّلْ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى تُعِيدَ دِينَكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ غَضاً جَدِيداً صَاحِحاً مَحْضاً لَا عِوَجَ فِيهِ وَ لَا بَدْعَهُ مَعَهُ حَتَّى تُنِيرَ بَعْدِلِهِ ظُلْمَ الْجَوْرِ وَ تُطْفِئَ بِهِ نِيرَانَ الْكُفْرِ وَ تُظْهِرَ بِهِ مَعَاقِدَ الْحَقِّ وَ مَجْهُولَ الْعَدْلِ وَ تُوضِحَ بِهِ مُشْكِلاتِ الْحُكْمِ.

اللَّهُمَّ وَ إِنَّهُ عَبْدُكَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ وَ اضْيَطَفَيْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ وَ اضْيَطَفَيْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ وَ ائْتَمَّنْتَهُ عَلَى غَيْبِكَ وَ عَصَيْتَهُ مِنْ الدُّنُوبِ وَ بَرَّأْتَهُ مِنَ الْعُيُوبِ وَ طَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ وَ صَرَفْتَهُ عَنِ الدَّنَسِ وَ سَلَّمْتَهُ مِنَ الرَّيْبِ.

اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ يَوْمَ حُلُولِ الطَّامَةِ أَنَّهُ لَمْ يُذْنِبْ ذَنْباً وَ لَمْ يَأْتِ حُوباً وَ لَمْ يَزْتَكِبْ لَكَ مَعْصِيَةً وَ لَمْ يُضَيِّعْ لَكَ طَاعَةً وَ لَمْ يَهْنِكْ لَكَ حُرْمَةً وَ لَمْ يُبَدِّلْ لَكَ فَرِيضَةً وَ لَمْ يُغَيِّرْ لَكَ شَرِيْعَةً، وَ أَنَّهُ الْإِمَامُ التَّقِيُّ الْهَادِي (الْمَهْدِيُّ) الْمُهْتَدِي الطَّاهِرُ التَّقِيُّ الْوَفِيُّ الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَى آبَائِهِ وَ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَ وَلَدِهِ وَ أَهْلِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ أُمَّتِهِ وَ جَمِيعِ رَعِيَّتِهِ مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ وَ تَسِيرُ بِهِ نَفْسُهُ وَ تَجْمَعُ لَهُ مُلْكُ الْمَمْلَكَاتِ كُلِّهَا، قَرِيبِهَا وَ بَعِيدِهَا وَ عَزِيزِهَا وَ ذَلِيلِهَا، حَتَّى يَجْرِيَ حُكْمُهُ عَلَى كُلِّ حُكْمٍ وَ يَغْلِبَ بِحَقِّهِ عَلَى كُلِّ بَاطِلٍ.

ص: ۸۵

اللَّهُمَّ وَ اسْلُكْ بِنَا عَلَى يَدِيهِ مِنْهَاجِ الْهُدَى وَ الْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى وَ الطَّرِيقَةَ الْوَسْطَى الَّتِي يَرْجِعُ إِلَيْهَا الْغَالِي وَ يَلْحَقُ بِهَا التَّالِي.

اللَّهُمَّ وَ قَوْنَا عَلَى طَاعَتِهِ وَ تَبَتُّنَا عَلَى مُشَايَعَتِهِ وَ اٰمَنُنْ عَلَيْنَا بِمُتَابَعَتِهِ وَ اجْعَلْنَا فِي حِزْبِهِ، الْقَوَامِينَ بِأَمْرِهِ، الصَّابِرِينَ مَعَهُ الطَّالِبِينَ رِضَاكَ بِمُنَاصَحَتِهِ حَتَّى تَحْشُرَنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ وَ مَقْوِيهِ سُلْطَانِهِ.

اللَّهُمَّ صَيِّلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْ ذَلِكَ كُلَّهُ مِنَّا لَكَ خَالِصًا مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَ شُبْهَةٍ وَ رِيَاءٍ وَ سِيْمَعَةٍ حَتَّى لَا نَعْتَمِدَ بِهِ غَيْرَكَ وَ لَا نَطْلُبُ بِهِ إِلَّا وَجْهَكَ وَ حَتَّى تُحَلِّنَا مَحَلَّهُ وَ تَجْعَلَنَا فِي الْجَنَّةِ مَعَهُ وَ لَا تَبْتَلِنَا فِي أَمْرِهِ بِالسَّأْمَةِ وَ الْكَسَلِ وَ الْفُتْرَةِ وَ الْفَشْلِ، وَ اجْعَلْنَا مِمَّنْ تَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِكَ وَ تُعَزُّرُ بِهِ نَصِيرَ وَلِيِّكَ، وَ لَا تَسْتَبْدِلْ بِنَا غَيْرَنَا فَإِنَّ اسْتِبْدَالَكَ بِنَا غَيْرَنَا عَلَيْكَ يَسِيرٌ وَ هُوَ عَلَيْنَا كَبِيرٌ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ وَ صَيِّلْ عَلَى وُلاهِ عُهُودِهِ وَ بَلِّغُهُمْ آمَالَهُمْ وَ زِدْ فِي آجَالِهِمْ وَ انصُرْهُمْ وَ تَمِّمْ لَهُ (1) مَا أَسَيَدَتْ إِلَيْهِمْ مِنْ أَمْرِ دِينِكَ وَ اجْعَلْنَا لَهُمْ أَعْوَانًا وَ عَلَى دِينِكَ أَنْصَارًا، وَ صَلِّ عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَيْمَةَ الرَّاشِدِينَ.

اللَّهُمَّ فَإِنَّهُمْ مَعَادِنُ كَلِمَاتِكَ وَ خُزَانُ عِلْمِكَ وَ وُلاهُ أَمْرِكَ وَ خَالِصِيَّتُكَ مِنْ عِبَادِكَ وَ خَيْرِيَّتُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَوْلِيَاءِكَ وَ سَيِّلَاتِكَ أَوْلِيَاءِكَ وَ صَفْوَتِكَ وَ أَوْلَادُ أَصْفِيَاءِكَ صَلَوَاتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

اللَّهُمَّ وَ شَرَكَاؤُهُ فِي أَمْرِهِ وَ مُعَاوِنُوهُ عَلَى طَاعَتِكَ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمْ حِصْنَهُ وَ

ص: ٨٦

سِلَاحَهُ وَ مَفْزَعَهُ وَ أَنَسَهُ الَّذِينَ سَلَمُوا عَنِ الْأَهْلِ وَ الْأَوْلَادِ وَ تَجَافُوا الْوَطْنَ وَ عَطَلُوا الْوَثِيرَ مِنَ الْإِمْهَادِ قَدْ رَفَضُوا تِجَارَاتِهِمْ وَ أَضَرُّوا بِمَعَايِشَتِهِمْ وَ فُقِدُوا فِي أُنْدِيَّتِهِمْ بَغَيْرِ غَيْبِهِ عَنْ مَضِيرِهِمْ وَ حَالَفُوا الْبَعِيدَ مِمَّنْ عَاذَهُمْ عَلَى أَمْرِهِمْ وَ خَالَفُوا الْقَرِيبَ مِمَّنْ صَدَّ عَنْ وَجْهِتِهِمْ وَ ائْتَلَفُوا بَعْدَ التَّدَابُرِ وَ التَّقَاتُحِ فِي دَهْرِهِمْ وَ قَطَعُوا الْأَسْبَابَ الْمُتَّصِلَةَ بِعَاجِلِ حُطَامِ مِنَ الدُّنْيَا، فَاجْعَلْهُمُ اللَّهُمَّ فِي حِرْزِكَ وَ فِي ظِلِّ كَنْفِكَ وَ رُدِّ عَنْهُمْ بِيَأْسٍ مَنْ قَصِدَ إِلَيْهِمْ بِالْعِدَاوَةِ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَجْزِلْ لَهُمْ مِنْ دَعْوَتِكَ مِنْ كِفَايَتِكَ وَ مَعُونَتِكَ لَهُمْ وَ تَأْيِيدِكَ وَ نَصِيرِكَ إِيَّاهُمْ مَا تُعِينُهُمْ بِهِ عَلَى طَاعَتِكَ وَ أَزْهِقْ بِحَقِّهِمْ بَاطِلَ مَنْ أَرَادَ إِطْفَاءَ نُورِكَ وَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ امْتَلَأْ بِهِمْ كُلَّ أَفْقٍ مِنَ الْآفَاقِ وَ قُطْرٍ مِنَ الْأَقْطَارِ قَسِيطًا وَ عَيْدَلًا وَ مَرْحَمَةً (١) وَ فَضْلًا وَ اشْكُرْ لَهُمْ عَلَى حَسْبِ كَرَمِكَ وَ جُودِكَ وَ مَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَى الْقَائِمِينَ بِالْقِسْطِ مِنْ عِبَادِكَ وَ اذْخِرْ لَهُمْ مِنْ ثَوَابِكَ مَا تَرْفَعُ لَهُمْ بِهِ الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ وَ تَحْكُمُ مَا تُرِيدُ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ» (٢).

ششم: صلواتی است که از امام زمان «عجل الله تعالی فرجه الشریف» در «جمال الاسبوع» (٣) و «بحار الانوار» (٤) روایت شده و مشتمل است بر دعا و صلوات بر آن حضرت صلوات الله علیه:

ص: ٨٧

١- ١٦٩. آنچه در مصدر آمده است: «رحمه».

٢- ١٧٠. مصباح المتعجل» ص ٤٠٩؛ «مصباح كفعمی» ص ٥٤٨؛ «البلد الامین» ص ٨١؛ «بحار الانوار»، ج ٩٢، ص ٣٣٢.

٣- ١٧١. جمال الاسبوع» ابن طاووس، ص ٥٠٠.

٤- ١٧٢. بحار الانوار» ج ٥٢، ص ١٩ و ج ٩١، ص ٨١.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ خَاتَمِ النَّبِيِّْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ، الْمُتَتَجِبِ فِي الْمِيثَاقِ، الْمُصْطَفٰى فِي الظَّلَالِ، الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ، الْبَرِّى ۚ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ، الْمُؤَمَّلِ لِلنَّجَاهِ، الْمُزْتَجِي لِلسَّفَاعَةِ، الْمُفَوَّضِ اِلَيْهِ دِيْنُ اللّٰهِ. اَللّٰهُمَّ شَرِّفْ بُنْيَانَهُ وَ عَظِّمْ بُرْهَانَهُ وَ اَفْلَحْ حُجَّتَهُ وَ اَرْفَعْ دَرَجَتَهُ وَ اَضِيْ نُورَهُ وَ بَيِّضْ وَجْهَهُ وَ اعْطِهِ الْفَضْلَ وَ الْفَضِيْلَةَ وَ الدَّرَجَةَ وَ الْوَسِيْلَةَ الرَّفِيْعَةَ وَ اَبْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُودًا يَغْبِطُهُ بِهِ الْاَوَّلُوْنَ وَ الْاٰخِرُوْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى اَمِيْرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ قَائِدِ الْغُرِّ الْمَحْجَلِيْنَ وَ سَيِّدِ الْوَصِيِّيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِيْنَ وَ اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى مُوسٰى بْنِ جَعْفَرٍ اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَ صَلِّ عَلٰى عَلِيٍّ بْنِ مُوسٰى اِمَامِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ وَاْرِثِ الْمُرْسَلِيْنَ وَ حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلَى عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى الْخَلْفِ الصَّالِحِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ إِمَامِ الْهُدَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الْأَيْمَةِ الْهَادِينَ، الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ، الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ، دَعَائِمِ دِينِكَ وَأَرْكَانِ تَوْحِيدِكَ وَ تَرَاجِمِهِ وَحُجَجِكَ، وَ حُجَجِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَ خُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ، الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَأَصْرَ طَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ وَ ارْتَضَيْتَهُمْ لِدِينِكَ وَ خَصَّيْتَهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ وَ جَلَلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ وَ عَشَيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ وَ رَبَّيْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ وَ عَدَدَيْتَهُمْ بِحِكْمَتِكَ وَ أَلْبَسْتَهُمْ نُورَكَ وَ رَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ وَ حَفَفْتَهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ وَ شَرَّفْتَهُمْ بِبَنِيكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِمْ صَلَوَةً كَثِيرَةً دَائِمَةً طَيِّبَةً لَا يُحِيطُ بِهَا إِلَّا أَنْتَ وَ لَا يَسْعُهَا إِلَّا عِلْمُكَ وَ لَا يُحْصِيهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ.

اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ الْمُحْيِي سُنَّتِكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ الدَّاعِي إِلَيْكَ الدَّلِيلِ عَلَيْكَ وَ حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَ خَلِيفَتِكَ فِي أَرْضِكَ وَ شَاهِدِكَ عَلَى عِبَادِكَ.

اللَّهُمَّ أَعِزَّ نَصْرَهُ وَ مَدِّ فِي عُمْرِهِ وَ زَيِّنِ الْأَرْضَ بِطَوْلِ بَقَائِهِ.

اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيَ الْحَاسِدِينَ وَ أَعِزَّهُ مِنْ شَرِّ الْكَائِدِينَ وَ ارْجُزْ عَنْهُ إِرَادَةَ الظَّالِمِينَ وَ خَلِّصْهُ مِنْ أَيْدِي الْجَبَّارِينَ.

اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ شَبِيعَتِهِ وَ رَعِيَّتِهِ وَ خَاصَّتِهِ وَ عَامَّتِهِ وَ عِدُوَّهُ وَ جَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا مَا تَقَرَّرَ بِهِ عَيْنُهُ وَ تَسَرَّرَ بِهِ نَفْسُهُ وَ بَلَّغَهُ أَفْضَلَ مَا أَمَّلَهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ حَيِّدْ بِهِ مَا مَحَى مِنْ دِينِكَ وَ أَخِي بِهِ مَا بُدِّلَ مِنْ كِتَابِكَ وَ أَظْهِرْ بِهِ مَا عُيِّرَ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ غَضًا جَدِيدًا خَالِصًا مُخْلِصًا لَا شَكَّ فِيهِ وَ لَا شُبْهَةَ مَعَهُ وَ لَا بَاطِلَ عِنْدَهُ وَ لَا بَدْعَهُ لَدَيْهِ.

اللَّهُمَّ نَوِّرْ بِنُورِهِ كُلَّ ظُلْمَةٍ وَ هُدِّ بِرُكْنِهِ كُلَّ بَدْعَةٍ وَ أَهْدِمْ بِعِزَّتِهِ كُلَّ ضَلَالَةٍ وَ أَقْصِمْ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ أَحْمِدْ بِسَيِّفِهِ كُلَّ نَارٍ وَ أَهْلِكْ بِعَدْلِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ أَجْرِ حُكْمَهُ عَلَى كُلِّ حُكْمٍ وَ أَذِلَّ بِسُلْطَانِهِ كُلَّ سُلْطَانٍ.

اللَّهُمَّ أَذِلَّ كُلَّ مَنْ نَاوَاهُ وَ أَهْلِكْ كُلَّ مَنْ عَادَاهُ وَ أَمْكُرْ بِمَنْ كَادَهُ وَ اسْتَأْصِلْ مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ وَ اسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ وَ سَعَى فِي إِطْفَاءِ نُورِهِ وَ أَرَادَ إِخْمَادَ ذِكْرِهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُضِيَّ طَفَى وَ عَلَى الْمُزْتَضَى وَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَ الْحَسَنَ الرِّضَا وَ الْحُسَيْنَ الْمُصَفَّى وَ جَمِيعِ الْأَوْصِيَاءِ مَصَابِيحِ الدُّجَى وَ أَعْلَامِ الْهُدَى وَ مَنَارِ التَّقَى وَ الْعُرْوَةِ الْوُثْقَى وَ الْحَبْلِ الْمَتِينِ وَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ، وَ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَ وُلَاةِ عَهْدِكَ وَ الْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ وَ مَدِّ (١) فِي أَعْمَارِهِمْ وَ زِدْ فِي آجَالِهِمْ وَ بَلِّغُهُمْ أَفْضَلَ آمَالِهِمْ دِينًا وَ دُنْيَاً وَ آخِرَةً، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (٢)

ص: ٩٠

-
- ١- ١٧٣. در «جمال الاسبوع»: «زد في أعمارهم».
- ٢- ١٧٤. مصباح المتهجد» شيخ طوسي، ص ٤٠٦؛ «الغيبه» شيخ طوسي، ص ٢٧٧؛ «مصباح كفعمي» ص ٥٤٥؛ «دلائل الامامه» طبري، ص ٣٠٢؛ «البلد الامين» ص ٧٩؛ «مفاتيح الجنان» شيخ عباس قمي.

کیفیت زیارت صاحب الزمان علیه السلام با زیارت آل یاسین

در کتاب «احتجاج» (۱) روایت شده است که حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه در توفیق شریف به محمد بن عبدالله بن جعفر حمیری امر فرموده بودند که هر گاه خواستید مرا زیارت کنید و به سوی من توجه نمایید، پس چنین زیارت کنید و بگویید:

«سَلَامٌ عَلَى آلِ يَسٍّ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّانِي آيَاتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَدَيَانَ دِينِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَنَاصِرَ حَقِّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ إِرَادَتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا تَالِي كِتَابِ اللَّهِ وَتَرْجُمَانَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي آتَاءِ لَيْلِكَ وَأَطْرَافِ نَهَارِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ وَالْعِلْمُ الْمَضْبُوبُ، وَالْعُوْثُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ وَعَدَا غَيْرِ مَكْدُوبٍ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقُومُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْعُدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصَلِّي وَتَقْنُتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصْبِحُ وَتُمْسِي، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى

ص: ۹۱

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ.

أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ! أَنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، لَا حَيْبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ.

وَأَشْهَدُ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتَهُ، وَالْحَسَنَ حُجَّتَهُ، وَالْحُسَيْنَ حُجَّتَهُ، وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتَهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتَهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتَهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ.

أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ، وَأَنْ رَجَعْتُمْ حَقٌّ لَا شَكَّ فِيهَا، يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا.

وَأَنَّ الْمَيُوتَ حَقٌّ، وَأَنَّ نَاكِرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ. وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَأَنَّ الصِّرَاطَ وَالْمِرْصَادَ حَقٌّ، وَالْمِيزَانَ حَقٌّ، وَالْحِسَابَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةَ حَقٌّ، وَالنَّارَ حَقٌّ، وَالْوَعْدَ وَالْوَعِيدَ بِهِمَا حَقٌّ.

يَا مَوْلَايَ! شَقِيٌّ مَنْ خَالَفَكَمْ وَسَعِدَ مَنْ أَطَاعَكُمْ، فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ، وَأَنَا وَلِيُّ لَكَ، بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ، فَالْحَقُّ مَا رَضِيَ تَمُوهُ، وَالْبَاطِلُ مَا سَخَطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَانْفَسِي مُؤْمِنَهُ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ! أَوْلَكُمْ وَآخِرِكُمْ، وَنُصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ، آمِينَ آمِينَ» (١).

ص: ٩٢

دعای بعد از زیارت آل یاسین

دعایی که بعد از این زیارت باید خوانده شود، چنین است:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسئَلُكَ أَنْ تُصَلِّمَنِي عَلَى مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَكَلِمَةِ نُورِكَ، وَأَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ الْيَقِينِ، وَصِدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ، وَفِكْرِي نُورَ النِّيَّاتِ وَعَزْمِي نُورَ الْعَقْلِ وَفُوتِي نُورَ الْعَمَلِ، وَلِسَانِي نُورَ الصُّدُقِ، وَدِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ، وَبَصِيرِي نُورَ الضِّيَاءِ، وَسَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ، وَمَوَدَّتِي نُورَ الْمَوَالِهِ لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَتَّى أَلْقَاكَ، وَقَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَمِيثَاقِكَ، فَيَسِّعْنِي رَحْمَتُكَ يَا وَلِيَّيَ يَا حَمِيدُ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ، وَخَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ، وَالدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ، وَالْقَائِمَ بِقِسْمِكَ، وَالتَّائِبَ بِأَمْرِكَ، وَوَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ وَبَوَارِ الْكَافِرِينَ، وَمُجَلِّي الظُّلْمَةِ وَمُنِيرَ الْحَقِّ، وَالتَّائِبَ بِالْحِكْمَةِ وَالصُّدُقِ، وَكَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ، الْمُرْتَقِبَ الْخَائِفَ وَالْوَلِيَّ النَّاصِحَ، سَيَفِيهِ النِّجَاحَ وَعَلِمَ الْهُدَى وَنُورَ أَبْصَارِ الْوَرَى وَخَيْرٍ مَنْ تَقَمَّصَ وَارْتَدَى وَمُجَلِّي الْعَمَى الَّذِي يَمَلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا، كَمَا مَلِئْتَ ظُلْمًا وَجَوْرًا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَائِكَ، الَّذِينَ فَرَضْتَ طَاعَتَهُمْ وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيرًا.

اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ، وَانصُرْ بِهِ أَوْلِيَآءَكَ وَأَوْلِيَآءَهُ وَشِيعَتَهُ وَأَنْصَارَهُ، وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَطَاغٍ، وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَاحْفَظْهُ مِنْ

بَيْنَ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمَالِهِ، وَ احْرُسُهُ وَ امْنَعُهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ، وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ آلَ رَسُولِكَ، وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعِدْلَ، وَ أَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَ انصُرْ ناصِرِيهِ وَ اخذُلْ خاذِلِيهِ، وَ اقْصِمْ قاصِمِيهِ وَ اقْصِمْ بِهِ جبابِرَةَ الْكُفْرِ، وَ اقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ، وَ جَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا، مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبِهَا، بَرِّهَا وَ بَحْرِهَا، وَ امْلَأْ بِهَا الْأَرْضَ عَدْلًا، وَ أَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ اجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ، وَ اتَّبَاعِهِ وَ شَتِيعَتِهِ، وَ أَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ، وَ فِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ» (۱).

دعای دیگر برای امام

مداومت بر این دعای شریف که در «مهج الدعوات» (۲) و با سند معتبر از امام محمد باقر علیه السلام روایت شده، مستحب است، (در این خصوص برای این حقیر واقعه شریفی اتفاق افتاد که ذکر آن منافی با اختصار است):

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى وَ لَا تَرَى وَ أَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى وَ إِنَّ إِلَيْكَ الْمُنتَهَى وَ الرَّجْعَى وَ أَنَّ لَكَ الْأَخْرَةَ وَ الْأُولَى وَ أَنَّ لَكَ الْمَمَاءَ وَ الْمَحْيَى وَ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَذِلَّ أَوْ أُخْزَى» (۳).

ص: ۹۴

۱- ۱۷۷. احتجاج ج ۲، ص ۴۹۴؛ «بحار الانوار» ج ۵۳، ص ۱۷۲.

۲- ۱۷۸. مهج الدعوات ابن طاووس، ص ۱۷۲.

۳- ۱۷۹. بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۲۶۸.

دعای دیگر که باید بسیار خوانده شود، این است:

«یا اللَّهُ یا رَحْمَنُ یا رَحِیمُ، یا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ بَثَّ قَلْبِی عَلَی دِینِکَ» (۱)

جبرئیل علیه السلام به حضرت رسول صلی الله علیه وآله عرض کرد: بدانید که من با هیچ یک از انبیاء به قدر شما محبت نداشته ام، پس این دعا را بسیار بخوانید.

حقیر گوید: معلوم است که جبرئیل علیه السلام در مقام اظهار محبت کامل به آن حضرت صلی الله علیه وآله، اگر تحفه بهتری سراغ داشت آن را ذکر می نمود.

با چند رباعی که حقیر آن را سروده ام، کتاب را به پایان می برم:

عید آمد و شد ز لاله بستان پر نور

هر کس به خیالی به جهان شد مسرور

ما را غم و محنت و الم شد پر زور

زانرو که جمالت بود از ما مستور

ای ماحصل مراد از کون و مکان

بازا که شود جهان به تو رشک جنان

بی دیدن طلعت تو ای جان جهان

حظی نبود مرا زباغ و بستان

ص: ۹۵

۱- ۱۸۰. معروف به دعای غریق که از امام صادق علیه السلام نقل شده است: «بحار الانوار»، ج ۵۲، ص ۱۴۸؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۲؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۲۸؛ «کمال الدین»، ج ۲، ص ۳۵۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۸۰؛ «مهج الدعوات»، ص ۳۳۲.

این دل که به مهر تو سرشته ز آغاز

افتاده زدوری تو در سوز و گداز

زان پیش که خصم دون به ما طعنه زند

ما را به یکی نظاره شاها بنواز

به کمک و تأیید خداوند متعال، کتاب «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم ارواحنا له الفداء» تمام شد.

و الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لو لا أن هدانا الله

ماه رجب المرجب (۱)

۱۳۳۳ ه. ق.

ص: ۹۶

۱ - ۱۸۱. بازنویسی و تحقیق این کتاب شریف، در حدود یک قرن بعد؛ یعنی در تاریخ رجب المرجب سال ۱۴۳۰ هجری قمری انجام گرفت. روح مرحوم مؤلف شاد باد.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

